

Zmítati co, spr. cih

< Vlny zmítají' lodě, spr. —ou >

MB³ 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zmizeji

3. fl. zmizeji, imp. zmizej, fidei. zmizeje

MR³ 423

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Smržlina

spz - kraszene!

M13³ 423

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Znamenatí čeho, sfi. co
Kom, Brat

MB 196, 2273, 3423

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Známo

jak známo = bečanských

sp.

MBⁿ 67, 285,

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Znalý

"Bylo to dobře, když se ho za příčinou Srážení tečností
užívalo ve významu 'passioné' "

X znalý v aktiv. [redacted] pod. znalost X znalost

< Ocen znalý učenc gl všech jazyků znalý >

MB 1

143, 2199,
30

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

znati se v čem // Učím ~~etwas lernen, verstehen~~
"vyhlášené za germ. m. do čeho
vazba dobrá'

↳ jati se v tom dobře znám Dal. >
znati se v čarování // uměti čarovati

znati se v čem // na čem ~~etwas lernen, verstehen~~

↳ znati se v tom Log MORAVSKÉ

↳ klasi se na tom znati ZEMSKÉ

spoji uměti, znati, dověsti + inf. MUZEUM

↳ zná, umí čarovati, lefe už zna se v čarování >
dověde

M13² 274, 3423

Zuěm'

lépe obsah, smpřl, rozum

[Vydáno návrhem toho zuěm', sfp. toho obsahu, smpřl,
fakové návrhem >

[Dle jasného zuěm' zákona, sfp. dle jasného smpřl >
zákonu

MB³ 424

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zuepokojuvati (Brajnu)
e-e Gegend unsicher machen "dobře čis."

MB 177, 249

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Znencititi

"uvěpilo přívodu"

Čládek v Dod. ~~ne~~ pořádku za vesmír.

řetěbné' ^{k 1925}

MR 196, 2274, 3423

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zneuznati

"nověpřilo přivodu", ale fobribu'
Cel. v Doct. ⁴⁹⁵¹⁸ ne fobla'da' za usfr.

X zneuznati, nicht aner kennen'

X zneuznati, verkommen'

MR 196, 274,
3423

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zneužití // -ivati [missbrauchen]

„novopřelo převod“
1988

Cel. v Dod. *„neformální“* za nepř.
fotobuň : zneužití x nadužití

~~pro~~ užiti

MB 196, 274,
3423

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zueváziti

"novějšího původu"
fabrikové

M 18 196, 227, 3423

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Luči

3. pl. zuejš' - stavil a spracovajš'
zuejš'

M 3 423

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zmítí asi starý germ.

dyb. ve větách ^{akcii'} { Emission bude zmítí na dva milióny
zlatých }
→ { Vydales bude za dva milióny
akcii' }

{ Kvótance zmítí na dvě stě }
→ { jest, dána jest na dvě
stě }

MB 196, 2274

čistí, zavratí smpol'

{ Pravidla to zmítí, smpol' je takové, toho obsahu

Zákon, řád, ustanovení zmítí, smpol' jest ten (to)

ma ten smpol', obsah

je toho obsahu, rozumem

oblasti je taková, je toho smpolu }

MB³ 423-4

Znova

léže znova
obvyklejší

sur. zbraňa, zdĺouha, zvonu...

MBA 196, 2424, 30

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Z muzejí
spr.

MB 195, 2271, 3419

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zodforničnost unti z ceba

spn-ji odfovdati z ceba

M13³ 424

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zodpovědný

Spr. odpovědný (dozorce)

M 13³ 424

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zodpověďdání

[To máš na zodpověďdání, spr. Za to budeš odpovídati,
Z toho vydeš počet,
To máš na svědomí >

[ka své zodpověďdání, spr. na svou odpovědnost >

MI 3 424

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zodpovídati co, spr. z čemu ^{letky;} Bent
nac. ^{brat}

< Za zodpovídal věci obaz, spr. odpovídat
na věci obaz, se všem obazem >

MB 2474, 3424

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odfoidati se z ceho

^{sp. j.} sp. odfoidati z ceho, zac; opravdlovat se z ceho, ydati, frat z ceho

↳ onifovinnu jnu z toho odfoidati. Prati >

↳ za to odfoidnu ULOB >

MB² 275, 3424

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zohyzditi

Zohyzdění, sfa. - ždění, - ždění

H13³124

Zohyzdování, sfa. - žd-
[redacted]

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zaujímání spr. zaujímání

„msto Alsa toho lze často užití: zabírání“ ^u ~~u~~

↳ To zabralo mnoho msta ↳

MB1 196, ²⁷⁵ 30

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zouvač lefe zubák

MB² 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Učarovati se

čeho // čemu // proti čemu
čel. Reg. zdr. Petřel
"dobré frase" [redacted]

sp.

M 137 196, 2275, 3424

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zplnomocnění Solo

potřebné, už u Kom.

za toto slovo, dluždy léfe užijes : plnou moc datti 7

M 183, 257

Spodnější plnou moc datti Soum, zmocnění Solo

M 183 239, 3424

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zformulovati šoune co (zlym, dobrým)
= jem. etw. entgeltlich

[Te službu mi bral milostivě (= dobrým) zformulovati.
Chce vel. >

MB¹ 82,² 108

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zponenákla

dobře jako zmenákla, pomenáklie

M13 3424

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zforditi

zforden, spr. - řden

zfordovati

spr. - řd³

~~MB³ 424~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zpraviti co při soue spr. (kom)

[Prostou při něm nic nezpravíš = nezpravíš]

MB³ 424-5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zpověděl jsem co (fence)

Spr.: Z. se soum v čem
čím

fohle: věřím být
v čem

~~z. se soum~~
v fencech, fence >

MB 1 196, 2275, 3425

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zprostiti / zprošťovati
spr. zproštěn (niš - stěh)
zprošťovati

M 13³ 344

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zřísob

laciujm zřísobem, spr. laciujm

MIB 198, 2133, 3171

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zpustiti, zpusťiti?

X spustiti, niederlassen, senden?

MB 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Knádce

z-m byli na dobré věci, sji. z-m byli dobré věci.

MB² 275, 3 425

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zraditi zoho ~~z~~ čeho = jem. von etw. abbringen

chyb. u. prof. frase sraziti / srazěti zoho s čeho od -u-

{ S cestou prave' fobozuuti sraziti se vedale
Z od předvřech' suchy vedati se sraziti vel >

radou zoho od čeho odvésti

Koc >

zho g možno vyjádřit vazbou zraditi zomu co (ob. int.)

// odraditi / -zovati { zoho od čeho, haněti zomu co
z zomu — u — 7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

MB 197, 295, 3425

Qualität

zsvědčení 2-11
Spr. dořezatosti

Qualitätsprüfung

MIS² 275, 3 425

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žraly' rozum, rada, mysl

nem' sercu.

metafora nejeu v učen.

Blahodl : nezraly' rozum

u starých obyčejší ady: zdraví :

Zdravěti, Cynsleu Vel.

Zdrave' učení' Brat

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

MB 197, ^{2,3} 0

zřetel

bratři

spe. hleděti, prohlédati, zřítí se soum, cěm
na toho, uac

ohléděti se na toho, uac

šetřiti toho, ceho

zřemí ucti s cěm

MB³ 90

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čreťel unti (Vel)

leže čreťel unti 8³

Sfr.

M/3 3425

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žsiti' (= vzsiti')

|| fivrodnejši' zsi'i (= vzsiti')

87133425

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zhlouiti' (= vzhlouiti')

// přívodnější zhlouiti' (= vzhlouiti')

MB³ 425

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti z celho jazy'
& rozumny' >

[nejseu z toho dost rozumny', sfr. nejseu s to dosti rozumny'
vcelkove dosti se' vice >

118³ 425

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ztracený špe

špe. manuškry' špe (Bible)

MB³ 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ztratiť (ostýchavosť)

"jest' fuj' seum. m. fozlyti ostýchavosti" // fuj' ti oč'

ale je doloženo mnohými doklady

< Ztratiť pavenstvo sly >

65 Dal, Písl
Vce, Har

z. mandát není chy.

leže: býti zbačen mandatu fozlyti mandatu

^{mělo}
"více se k slovesu fozlyti více fikalizati,
než se děje"

< fozlyti swysti, rozum, důvěry, sly ...
raději než ztratiť rozum >

MB 797, 1.
2175,

stratiti na Boho

an j-u verliker

germ.

[Karoude stratilo na Turcedu neklere Grajiny,

sp. slo. necer postoufiti Turcedu neklere Grajiny]

01B² 276

3426

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ztratiti / ztrácti na čem ^{an etwas verlieren}
nesfr. o ztrátě hmotné, sfr. ubývati, pozbyvati síly
< Bratr ztratil na váženosti, sfr. Bratru ubýlo váženosti,
Bratr pozbyl váženosti >
X sfr. < Ztratil na abecích vělel se >
při ztrátě hmotné

MB² 275-6, 3426

ztrácti na čem

< Kým ve čem ztrácti na síle, sfr. pozbyva' síly >
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
MB³ 192

in Grunde
gehen

zahynanti, na znané přijeti, za své vžití

MB 2117

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zob. časů (hlodá' na farnatce této starověké)
z něm. přijato m. (čas ničí' farnatku)

MI 197, 2276, 3426

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zubožití, zubožený

„dobře tvořené slovo od ubohý“

argi: zbužiti - tuhý
zbužiti - třpyť

MRA 197, 224/276, 3426

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zúčastnění se

„předložka u selsa toho jest zřetěna“

MB² 276

Spr. zúčastnění // účastnění

MB³ 426

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zůstati + inf

"slac to jest chyba s infinitivem"

7 blebe sitzen... 7

"vypadáme se frukěji a správněji bez velo"

↳ zůstati se seděti → před sed' jstě
↳ zůstati se ležeti → polož si

↳ zůstali v blate vezeť Eratčěji uvězli / uvázli
↳ kost velu v hrdě zůstala ve zti, spr. uvázla

↳ hodiny zůstaly stati m. frukelo zastavily se
↳ zůstala v rěci stala, spr. vaze v rěci

MR 197, 2276, 3426

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zůstati jády'

< Dům zůstal netečný, spíše domu nebylo štětko >

MB² 276, 3426

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zůstatki na 6

na cím současně zůstatki (Barid) = endgiltigen
Beschluss fassen

etwas beschliessen

~~Příslušné zůstatki zůstatki vel.~~
zůstatki nepřístupné na své radě křt. maj.

MB 67, 285

MB 197-8, 230

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zůstati při něm , wobei bleiben >

X na něm , etwas beschliessen >

< Při staré zvylosti zůstavati Vel. > |

X < Zůstali jsme na tom, abyliom se
rozpukli Vrat >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

M 1131 198, 20, 30

zústaviti [zústavovati]

zústavuji tobě {voliti? nespr. m. darovati} voliti.
{volbu} (na vůli.)

M 13¹ 198, 276, 3426

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zvednouti / zvédati (Zetvoj, Ben, Mat)

spř. // obzvláště zdvihnouti / zdvihnati

MB² 276, 3426-7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zogly' + inf.

↳ Zogly' jsou sváděti chyby své na jiné', spr. Svádívají' chyby
své na jiné' >

~~MI 3 429~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozlož' nac, spr. činn

↳ na práci, spr. práci > MB 110, 2151, 3302, 3191

germ.

↳ rozlož' na fořádě, spr. fořádku >

↳ ten je na všechno rozlož', spr. Ten je všechno rozlož' >

MB 198, 2278

MB 3429

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozhláskování + inf.

< Dvě denně hodinu se prochláskává; sfo. Dvě denně hodinu se
prochláskává >

MB³ 429

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zvyčanti / zvyčati nac

germ.

sp. činn \langle Zvyčie bém obzývám Vá \rangle MB¹ 198, 2178 3191
 \langle Nemné písaze aš nezvyčaji' u sta tra' Prst \rangle

Zvyčati činn (Brat, Reš)

MB¹ 100, 2151, 3204, 3108

\langle na fráci, sp. fráci \rangle MB³ 191

\langle Dite zvyčati' na foráděd, sp. foráděd \rangle

\langle Človeč si na věchno zvyčie, sp. všemu zvyčie \rangle

MB³ 429

Zoy Smouti si co, spr. crému

[ten rezpisov, spr. Formu - u >

17133 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

4
Lýdeš

2. kasa, spr. Eše

MB³ 429

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zřelosti se cího

< J zřelilo se toho panna Jiržovi Let >
MB 85, 2 112

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zádati co, sfr. čeho od Edho ← vel, kom, štít, Prát
na kom ← obiji' sfr.
Zádati formo od frstela (na frsteli), sfr. 2. pompi od frstela >
na kom ← Prát na kom. (Bartos, kom 3, 395)
+ 1 < Zdraví a vichs do brach vaim na p. um botu zidám, form. v listech >
MB 198, 2 278, 3429

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Žádati Solo⁴, spr. Solo² rač (oč)

⟨ Žádal sestru, spr. -y ⟩ MIB³ 75

⟨ Žádáme úřad rač, spr. úřadu za pomoc ⟩

MIB³ 430

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Žádus pádne

Spř. žádus na způsobem, na žádus způsob

01133430

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žaliny

"žebecne" při žen. záporovém, není-li na něm diváku

< nemá žaliny peníze i spr. peníze >

< není žaliny fočybuvosti, spr. není fočybuvosti >

X žaliny "pražáduj" fočybue'

< nemá žaliny peníze zromětebe >

MB 3430

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zádost' na Soho mlti
lofe ke Soune

viz fosba

MIB¹ 198, ² 143, ³ 197, 3430

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žal

plu žal, spr. rozřešen

MB³ 309

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zalost' ceho

[mel toho zalost' velkou Troj >

113 185, 2112

Zalost' ceho // z² // nad 7 nedopomcuj se

[mel toho zalost' velkou Troj >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
113 105, 2144, 3193

Zalostit' ceho

< Ale vizmež, ceho zalost' Jeremiaš 574 >

0131 85, 2 112

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Žalovati na soho z ciho

leže uš nao

↳ Polane' na Čechy z našli' žalovacku

Sal >

MB² 112

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Časoviti:

čeho // z² // čílu // nad⁷

[kouřeni nebychany⁷ni divy zásal jsem se >

MB¹ 105, 2144

„rozmarhá' se nad⁷ na číluu Gen. bez fičdl.
nebo s fičdl. zⁱ

BRANSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

MB³ 193

šavý // ^ušavý

chyb. iii. šavý šh-

++ // uh vypouští se ve většině obecně, ale ne v j-u šis. 7

MB 198, 229, 3431

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Želnať

Soho, co , znamenati: 'Želnať'

[Kuč zělňá lid v Zostele >

, zdar dabi

[Želňaj vaš pa'u bich ob. ul. >

Soome , zdar dabi

[Bich jeunu zělňá Vel, kom >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

1718/198, 278, 3430

Žehnati / rozžehnati se s Eým
, loučiti se

< Žehnati se se světem Vel, Hlav >

M 18198, 2278, 3430

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Želeti co, spr. ceho

etwas beilagen, Beremen, Betraum

< Želeti uročlu sveho Vel >

< Želnu tu zbrátu, spr. té zbrát >

MB 198, 2278, 3430

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[žemirovati]

v. žemirovati

9113²126

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ženuvati se // obyc. ženčovati se

špr - ostýčhati se, mor. ošládati se (Bart)

MB³ 430

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řici
řhu, řēs
Travy se ~~řř~~ uakrazuji' se travy sloa paliti
rozničovat.

řřal, řřat, řř. řřhl, řřeu (leže řřřřřř od řřřřřř,
rozřřřřřř)

MB³481

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žilka

není v něm dobré žilky spr.

Vel: Am: dobré žilky nemá
= Es ist kein gutes Haar an ihm

MB² 117

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žiti // žnouti

žnouti, žněl, žnět(1), sp. žiti (žati), žal, žat, žet

M13²279

žiti // žnouti, dial. žati

M13³431

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Žih'

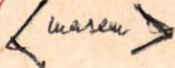
„slovo to neohobne' a nelibe' zatlačuje nyní téměř
doela slovo stare' a belonne': život“

< Žih' uas je uaplieno trampotami, lefe život uas //
Životy uas... (dle Bart) >

0133431

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Živiti se

čím od čeho   ^{marcu}

 Živiti se Suptorim Vel

1718, 198, 279, 3431

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Živohyti

2 V celém svém Živohyti // Živote nic podobného jsem nebyl,
jodle in meinem gansen Leben...

Gr. Jak žit jsem ...

M13 2279, 3431

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Život

bratři

sf. M13³90

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Živý

"nem' chyb. ve větě došel živé fochevaly"

ma' frý se slasti blučne'

"frí blučný vyřlí se frídrem na hlub, křivost,
frí živý na výraz a fosuňky"

↳ kjarě se živé rústkućí te', slata >

MB 198, 20

MORAVSKÉ
ŽIVÉ
MUZEUM

v některých jedinečných ústředích

↳ hehlo tam živé duse >

↳ Jiti, dojnouti do živého >

↳ živými barvami vymalovat: Vél, Ryl >

↳ Živou močí, vóci = nežádoucímu způsobem >

↳ živa' voda, v fochevaly
živý' framen

↳ živé' maso >

↳ živý' vlas = frýjad >

MB³ 431

Žluč

2.-e, spr. žluči

MB³ 431

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Žlutoljic // - tec

„nemotom“ předlad vöm. der Gelbgiener
Spr. wosazm^č

MR² 279, 3431

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Štác, 2. řec

MB³ 431

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

JEVY

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. u. gen. subst.

" Suaha uahararwati fūrlabz vjā'drēne' rozličnyjmi fald
nebo předložkovjmi vrazj fōdstat. jmena fōst' vzjku
dnesního j-a tvary fōdavajjmi, jōpōmō hlavāteli jōn jār
se zdā, některj uōteli' ostřij na stred. Svōlābly zavadi'
nade uladri' spis-e cāsto ke vzjuzj'm fōst' lōst'kōm
nafi. hrovā' slādba (NR 4, 193)

červenová' folovice

u slov Evāngeliatō. vjznamu adj. u lyvajj' }

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
NR 4, 311

Adj.
Cenový

o - a' dohoda, sfr. dohoda o ceně
"nový broš Eo germanisaci českiny"
načím se začne užívat cenodohoda

NR 15, 37, 218

cit. SČJK 10

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj.

1
cukrová hladina

Dr. Pridyč: „Soporce“ u. hladina cukru
prof. Peluár souklari s Pridyčem (Čas. lékař. čes. 74,
s. 1900)

NR 26 27-28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čtyř. u. řád subst.

" Dnes je u nás choroba sušba, zde pare' učem' fadst. pucha vjadovosti
přidavnyh jmenem. Podformy ji; učeni čistiari, urazijke na starou
čistiari ... / nána metelua, nána me flou
vidějje žense, (viděni ženy, pohled na ženu)
žense, přistup (přistup k ženě)

" Čistina si umolovj znanost takovžito přidavnyh jmen (palo -
jme' slovaně j - y) omerila "

" fohodlny' portičer, jak přeladati něm. sběření :
fajirova' nouse (nouse o fajir', hladová fuvit (z hladu)
prodejne' (na fudej) (dnes jen ve vým. (co se suadně proclava')
obratu odform' (obratu)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 3, 215-6

Ady. Joseniv.

řec Valadiceva spr. — rova

J. Scheinost Lid. listy 29/10 '39
NR 23 289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. posesto.

čtyři (básně V. Dyky), spr. (V. Dyka >
přelom: čtení (básně ve Dyky >

NR^v 2, 18, 31

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. foses.

v podobě zebrača, uš. zebračové
arg. ; platnost drubová

NR 7,218

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. posesiv. + vztažná věta

↳ za dlouhé nepřítomnosti Odysseovy, Stery ... >

NK nepoukáda' za dybu

arg.: volně připojení vztaž. věty

v adj. posesiv. se cítí vřem. subjekt.

NR 7, 218

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. od místních jmen

220 hodoušy' ← Hodouš
221 rožcky_{ts} ← Rožcany

l. od celých názvů: hodoušy' / rožcany' /
stejně to není 'slávi'

ND 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. m. slsa

< Kommissio na čemsi najfröevafivější to, že m >

něm. zpisob vyjadřování: am überraschenden, öst. nejvíce fröevafuji, že m

< obřesné dějstvo, leje událost Ebera' každéu okrádla >
nov. erschütterendes Ereignis

NR 1, 17, 279 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. z přechod. řad. au. inf.

hešne' u spis-u i

< Viděl jsem jej sedícího pod stromem,
u. seděti pod stromem >

je to spíše latinské než čes.

NR 4, 222

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adaptivizovaný přechod. uin. ratar.

hroší zivot B (Heunerova)

NR 2, 146

tajemné vrestrovi delictro do stably, ryzevsi v svavan
udelest

NR 4, 194 (N)

teclat uovtrari se cisto uivra' zfyteci: pisobivsi'
zol. tam, kde ma' za ne' ady. typu fady'
jazyl

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 8, 125

Průz. // nom. doplů.

29 vichku se zdrav // -a

v čes. od nejstarších dob obojí způsob, sfr.

nejprve medium, jak slo zorat. s doplů. nom., potom → aruz.

čim jednotnější výz. zvrátěho sloa, tlu spise se udržuje starý nom.

zdati se, viděti se (zdati se)

čítiti se

30

Pr 3, 19, 29-30

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. slusne' u. Subst. verb.

< po vybraných studiích >

"Varba tato se fočala šířiti v novější části z obavy před podst. jm.

slušně"

nechtě' z subst. verb. u našich bratří

< fo sloučení' vyčování' → fo sloučením' vyčování' MB¹ 62)

< fo vplynutí' futurní' → fo vplynutím' futurní' BR² 90)

vplynutí' se fočezna u nešt. starší' slovi-í

< fo učiněné' relací' této' štala >

nečas, fočle lat. abl. abs. < auditis oratoribus >

i v nem. fočle lat. < nach aufge hobenem Kloster Goethe >

viz Belegel, Die dt. Spr. 175

lépe: fo doložení' studií' > NR 2, '18, 91

Adw. čaru ve funkci atributu

< vynechati nedoplatek jízdného za jízdu dne 1. dubna
1928 z Karlovky do Lužné ... >

l. za jízdu vykonanou // podniku

selob. děj. suesou tize firmě 'spojeni' s frisl. učeniú místa
(na fi. bitva u Slavova ...), ale frisl. učeniú čaru se E um
zpravidla firmo nepřipojuje (na fi. bitva svedena' dne ... ,
záhava předána' dne ...)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 12 216

Objest u slo bodati, fíliati, šlehati ...

H.p. podle boleti, sorbeti, zabsti, patiti, urzeti ...

< boletu ho u srdce >

< vato slova me bodaji v srdce >

// dat. volny

„diraz je na veci razazene“ a 3-pald vyjadruje toleto
prijete vlastni sa

„zdirazmiti spide msto nebo smer dze“

< dze me slehal v obloz X - mi - >

MORAVSKÉ
ZEŇSKÉ
MUZEUM

NR 18 125

Aluz. přívod. slovnosti (doplňovací)

"Obilbená vlastnosti Tilschova" jest, že doplňuje kladu absolutně, bez
přívodní slaba a bez předložky s, což někdy zni přívodní násilně"

< jiné slovnosti, na jednom místě do jazyka >

< Hedvička ležela vlny svazane' pentli' > NR 1, 17, 181 (Tilschova)

~~galicismus < tabulek, kámen obnažena, uall uaminda > SL NR 2, 18, 146
(Heuerova)~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Atribut škod. X Atribut genitor.

"popet' obecné" X "individuální rase"
E. 12 (NR 2, 18, 18).

↳ na farece stal dub; všechny stromy byly zelené,
jeu listi' dubu (všechny listi' dubové) bylo suché a
šnědé >

X ↳ kůrčiči sa valky v nedostatku tabaku sahali
i fo dubovému listi' (vš. dubu).

NR 16, 27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Cirí slova v odb. textu

v list. práci Šustone

hl. slov. termíny: beneficium, spolies, clerus et sapperi,
ministrata, svoty z tributu, staty mensalni,
alodifrace

NR 2, 18, 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Cizí slova v terminologii

příklady: špachtle, lanceta ^{tato slova} (jmenu ^{bez ná})

„Přalidati cizí slova, jako špachtle, nebo lanceta, stěra' pã v je delší' dobu obichaji, jest viděly tež' uvol. Každ' uměle vytvořeny, na des' te j' vytvořeny, mimo společnost slova toho taberka denně užívají, setka' se při rození s odjorem, protož zpravidla nevystupuje jlué toho, co se založením slovem cizím označuje. nejlepší' cesta ke zciz'ování' takových slov byla, vytvoři-li si společnost tabova' sama slova fobrbue', neboť takové slovo má jadu vždy tu vzhledu nedosažitel' nou slova uměleckou, z' savoriti' tabue' s předmetem, pro nějž je určeno.“

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
NR 2, '18, 128

Cizí slova v uměl. próze

NK 1, 117, 148-9 p. 177 Ra' knize humoresk

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Číslo zařad. u. řadové

< ř. plus jedenadvacet >
ř. jedenadvacet

NR 9 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Číslovky základní složené - řádů části

des obz. čtyřadvacet, níže dvacet čtyř (minimálně stojoucí řec
užšího významu)

v starší době obz. 2řad, a to už v době, kdy nem. na č. neřadila
proto je řádů části v čtyřadvacet řad. NR 1, 17, 314

viz řad 1, 26, 215
2 157

řad 30, 328

řad NR 6, 22, 161, 166

dávati přednost jedenadvacet, dvaadvacet
odělavna řad, což se skládá

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

NR 19 123

Cílová řada

Leve třicátého šestého dvacátého prvního //
jedenadvacátého //

třicet sedm dvacátého prvního >
jedenadvacátého

obojí způsob už v stč., dlejší částější než ideální první
NR 2, '18, 28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Číslo, základ. u. družby

dvě oceli, sfr. obojí ocel NR 3, 52

tři přepadnutí, sfr. troji NR 1, 61

užší dvéřna ložty, sfr. dvojím ložtem NR 4, 200

šet válcůvých svátek, sfr. patery

šet děložek jisti, sfr. patery jede

býlo ročeno z několika ust (A.C. Mor), sfr. z několika

o počtu družby, při pojmosci uložení. a hromadných

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 16, 125 (N)

dvoji listi, dvoji dveře

sedm velkých jatek, sfr. sedmery jatek // sedmero jatek

bouchnouti oběma dveřmi (Váček), sfr. obojími

NR 18, 29

Číslova za 'sladmi' u. drubové

< tři přefadnutí za den, spr. troje přefadnutí > NR 1, 717, 61 (N)

< v tisíci zvláštních obrazech, správněji v tisícových zvláštních obrazech // v tisících zvláštních obrazech > t. 247 (TR)

< jde o dvě přání, spr. o dvoje přání > NR 2 151 N

< dvě ústavodárná slova 'ždmi', spr. dvoje > —

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Čís. a jmen pomnožených

druhové : dooje vrata, ušolihery housle
majitelka padesáti hodin

Gr. padesáti hodin
trizení dalších desíti hodin

spi desáti hodin

Nr 25, 95

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Číslo dle dubové

217 pro počítání předmětů podle dubu < dvoje víno, chvění

218 — " — " abstraktní, kromatograf, formování ^{obli'} >

skupených
< dvoje ušlechť, dvoje vopřo, dvoje boule,
čtvero vědy >

viz Gb. 2, 26, 161
Gb. 330, 335 n.

věci čísel, jež

zde jak se zdá, u dubové dubové číslo zvláště
tedy, když chceme vyjádřit, že jde o skupinu vzájemně
bud' galonů, nebo současně objevením této
věci

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zatování

NÚC 23, 70:

resp. dne 9. prosince, fyz. podle dne 9. Dezember

sp. 9. prosince // 9. dne měsíce prosince

— oficiální o práci Brěramovu a obrozenci

NR: od B. stol. dne 9. prosince

hojné i v obrozem

obědla z yhe, m. E. ~~gové správnosti~~ NR 7, 97

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Dekl. - mas. - l

sol'sam'

juvna circha pivochu & typu had : alkohol, lysol, Sabel
titul, antisept

subst. - el přicházejí' & vz. stroj : do botle, v botli (asi
var-
itel)

proměs' do popela, v p-i

2. sg. manželé, 5. -i

& tomu učili' na károve' učile

jinak zarončena' & vz. tordelam : mohl, mol, topol, u l
coul, Soudol

sol'sam' u chmel a flevel

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 9, 248

Dekl. - vz. brad - loč. sq.

mi^uxi' ual^u fičd oči^u loč. na -e (-ě)

po^uch, & obecně -u: o Bohu, vojá^uch, padouchu
"ale proto ještě nemustíme hned vyhazovat věci staré
brat^u na -e"

sp. ve stěpě, v lože, na stromě, na dvoře, v lese...

NR 2.18 277 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Deklarace neživ. masel, na -l

Jana Dvořáková: Ke sdělování neživých
podstatných jmen rodu maselého
záložních na -l

NR 40, 57, 145 — 149

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Seekl
-ov sklonování v. jmen

230 Holčák dovozníci: 2. Goučarova, 3. -ovu, 1. fl. -ovi

"jazyková blízkost cestiny s kustiánu je tu jasná"
"barborská" Goučarovů zavedl J. Kral

1

J. Kral Goučarov

4 NR zdivodnění sklonování 3. Goučarovovi film, 2c
adj. fos. Goučarovů

se celé jméno považuje za hobby celé
sr. Cenzor - ovi, ~~o~~ - ovi

Bratři Karamazovi

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

5 MB² žida' fo kustiánu: 2. Goučarovů, resp.
Kustiánu, nikdy se nenjme

NR 6, 22

Dekl. přijmení 'ca - e

přítel se u nás sbloužívat Frančovi, s Frankeem, Janí Frančovi
hláskové skupiny -eo-, -ee- jsou u nás velmi již dosti cizí
nejsem u nás u přítelí dekl. adj. (Lindeho, Lindem...)

NR 11 174

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dek 10
- 11 u vlast. jmen

nyne' nesloane' Petru

AB^{1,2,3} se pokusil obnovit slovník (Petrova, Petrova,
s Petrovy'm), ale bez úspěchu

NR 6, 233

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kešel. vlast. jménem na —ü

bylo žádáno, aby se staré tvary obnovily

← Jan Petruš / Jana Petrova →

Gebauer: „nevhodná novota teoretická“

NR souhlasí s Geb.

NR 6, 320

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Declinace uim. přijmení na -er

Pravidla cís. pravopisu od r. 1913

" Slovníček tato jedna, pocházející v současném -er kláse
a jen tehdy, když ji v 1. řadě vyslovujeme "

Hübner - -era

Fischer - -era

vyslovujeme ji, vyslovuje-li se ani v 1. řadě

Rieger - -gra

Winter - -tra

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 11

118

Deminutiva

69 „zvyk hostinských a obchodních principálů, užívati ve shledu
s kupujícími obecnostem zdrobnělých názvů svých zboží“

10 děj šumicěk, faticka, parčiček, zebírko, kamínko

70 propínání i kupující i Erlovicla, bůček, špaldáček

NR 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Determinace chyb'

<... redukci zaměstnání prací fyzicky pro dobu
(Kocourek) >

m. pro tuto konci
naši
Soudasnovu

2-NR 21, 105

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Doč. m. nedoč.

<pozdolna zmlély klasy m. zmléaly > NR 1, 717, 56 (C)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Frzeologie

jidina' suustavna' Sebrova Čes. frzeologie (nové vyd. 1869)
založena' na JgSl, trochu zastar.

spřávnost v MBT oprávněním se o spis-e starší, ovšem
"foučend jedustranně"

jinde "brusická" libovítě

mařin slovnič, dobrý pramen poučení, byť nedost kritický

nejlepší zdroj: JgSl

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 4, 215

Futurum pro dvoj obřevěšiči'

66 < Začevi křístane křizim' obsah cirklu a fěsě si fo

67 . suelii > 11. křístava' ... a fěsě si

1/ křístane ... a bude si psati.

NR 15 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Fufurum opřane!

< ty to budeš vědět, 'asi viš' > ke m' Germ.
i v jiných j-ích vyřídění ošarabaneho fakta
sr. ty mi to foviš

NR 3, 197

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jen. atribut. (čarovj u'daj)
↳ fo flavbě jednoho měsice m. fo měsíční flavbě > NR 1, 17, 56 (C)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. comparisons

↳ Dětem ubyl mladší fočařovo-ředitelský stánek
Šmílovky, užíva' vlnem Bruná

NR 10 121

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jen. Romp.

13 duš. žij' jazē užíva' soustředce s nez(li)
< chár je horší zloděj → nez(li) zloděj >
prokřesť stanolh'

" přirozený postup spis. j-a by žl, Edyž dal vyhovět zřisobu,
kterého se žij' jazē vzdal, a užíval zřisobu, jehož
jednouch užíva' jazē žij', ... "

nezřetelný jen. i. děle píl hooding

14 < případě, Edyž se v bance zabavil skutečný lokain,
bylo méně zabročan' u zřetelných jedinců >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 111

kompar.
Gen. fo superlativních v antepzici

71 nejvyšší dráha světa, sp. na světě
největší cukrovar Čech, sp. v Čáslavi // největší cukrovar
podle váh. die größte Zuckerfabrik Böhmens,
der edelste Menschenfreund der Welt

72 "Gen. vyznamenání skutečné přelomové ve smyslu vlastnickém
nebo jinak právním, ne pouze uměleckým
archív v Praze X. Archiv hl. m. Prahy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 9,

Gen. foseriv. u. adj. foseriv.

<projev Agnitha, sfi. - ev > NR 1, 17, 123 (N)

~~<let Kleopatry, sfi. - iras > F.R. 1, 17, 146 (+)~~

MORAVSKÉ
ZEMŠKÉ
MUZEUM

Gen. Qualitatis

Suntorly' uziva' vloven Brusni

< V. byl nejlepsi' vrole >

NR 10

121

219 "gentro vlastnosti nebo parosti"

viz Geb-Ertl 2, 26, 177n.

Geb-Trav 30, 351

< clove' tuavjeh vlasu >

"varba dobre cerva' a stara"

od pr. 14. stol.

220

v nove' cis. "varba vlastni j-e libva' rucnu"

vstah fivlastuvra A and B clove' ma' tuave' vlasu"

vzdy s fivl. : jsem uzoru, ty toho uzoru

"V novem' luvzimu j-e s vate' gentro vlastnosti uziva'

caste fivl. u'ru"

nejsi-ji vlastnosti j-e uakidile'

rol. lars, fra' uel < vesla zena s klopem' hlavy >

< Cazel tam vojat' poravimjeh ublou >

NR 20

Jan. zářor.

viz Geb.-Eitl 2, 26, 171: gen. paritativ, jmeno abstrakt. ^(uema'pauiz) (uema'vadloje)
pod divrazem <uemohl ora kamliowit = ani ora>,
v zářor. věta. Bezpodněly, obecně geografická <uelylo práce>
Geb.-Fraw 30, 343n; NR 12, 28, 47n.

NR 21, 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jen. zápor. u slovesa byti v záporu

↳ *řivo není, spr. řiva není* > *hojné užívaný s nom.*
„Základní učebnici cit se všírá proti tomu, že tu není žádná druhého“
NR. 1, 217, 264

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jen zápor

22 nemáu uadep X tu uadepi nemáu

„fiktivní uadepa, individualní,
fiktivně determinovaná“

nespr. není ho tam spr. není tam

úplně fiktivní existence: Edy otce nebylo
nezamhouřil ota
už ani slova

(často podmiňuje
nesrozumitelná)

někdo tam nebyl X fiktivní existence:

u toho nebylo, kdo by se ji byl
u nic se vyžaduje jen tvar nic

ale není tu nic X není nicého, co by nebyl na syra

23

léž u co, to: toho bohda' nebudu, aby ^{obětoval} bral česdy' z boje utíkal
to, čeho nebylo

NR 27

Gen. zápor. je podstatných sloch
29 ~~neminulo due~~ ~~je~~ ~~neminul~~
nescházelo hlasi nescházeły
nepřislun' mu odměny odměna

30 nezbyvalo mu jiné volby, jiná volba

X gen. u zápor. nebyť, neziostat, nezbyť

Feb Erik 2 226 170 n.

Haller Pušověť 191 n

neminulo due, aby výzvu, podobný výzvamú dva byti "

popřeni "obecně a s důkazem" nebylo due, aby

X neminula ani [jedna] hodina "popřeni indivi-
duální"

Nr 26

Gen. zájor.

na jednotkové ho nom. ^{zápis-} u sbs v fasíku

↳ neuvolí se vouse, spr. vouse

↳ nebyl učiněno žádné rozhodnutí, spr. žádné,
 lefe nebylo nic rozhodnuto

↳ pro návrh nebyl nalezen souhlas, spr. nebyl nalezen souhlas

↳ ~~nebyl učiněno~~

NR 278
182(N)

t. 279(N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. záp.

< někdy nezaforněl významem sarkastického žička >
< nemám moc zádný' obled >
< nemám žádnou sílu >
< nemáte lidrů; cit > t. 20(B)

NR 1, 17, 17 (B)

Hale? část nezachováva' "pozbyli jsme v Čechách pro to citu"
např. < účel celý nezualí > NR 1, 17, 87(B)

"Byra' nejeu fo slsca záfor. (nafi. nemiti, nevědoti), vybz i fo slsca Gladužik,
jsou-li smyžin záforuči (jako zápiti, záfomenuti, záviati atd.),
anebo jsou-li závidá' na slsca záforuči
< lidé nemohli služby najít. viden. > NR 1, 17, 313

A. K. vyžaduje, nafi. žarizapiti, je neuzfodložovali, gfi. ho > NR 2, 18, 178(T)
je na ústupu, "jistá nejistota a "holtsáim" nedůslednost i u dobrých
spis-u NR 4, 313

"přesná pravidla je dosud těžko stanovit"
"čím individualněji je pojat předmět záfor. slsca, tím více
mívá tvar genitivní" NR 9 314

Gen. zápor.

trav gen. uhlíkal v obydí fři co, nic a fři jížel neutral. zájau.
<tohle nemedeš> <já to nevím> NR 2, '18, 127

<nemám nic, ty to nevíš?> NR 2, '18, 220

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Lučt. 3. sg.

↳ V případě neschoposti z placení buďto forubta
fenežibta směněna v trest vězení

opr. Nem-li vinu z schopou platiti,
smění se fenežibta forubta ... →

lit. r. NR 22, 248 (Z)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Inf. přet.

podle lat. a řeč.

děkanství, mládežnické

umění "fotografie"

NR 13 139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Just. adj. předložte mi uou.

← k tomu předložte tuto otázku přesně zodpověděti: → H. NR 1, 117, 157 (0)

← ať budeš starším, sp. - i' NR 1, 117, 301 (B-Šeml)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Juste. subot. v prediškate spouové jmenne'u

neni' pravdou, ze ...

to je pravdou,

< je to se vsi' ucitost' padel'kem >

frat, pak se bežne' ulvot

NR 14 43

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Justi. comparationis

Začala holila ptačím
Šunlových učiva vložem brusi

NR 10 121

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Iterativa typu v Eráčeti

v slov. čes. Eráčeti - Eráčeti žive
v něm. uar. Eráčeti, zejm. v sloven. ohlásit - ohlásat
záp. čes. se tohoto typu vzdala, nov. typ zavrhout -
zavrhovat
dosahouti - dosahovati (ste. dosahati)

Proto iterativa způsobu starého, tvořená analogií podle
hoditi - házeti a p. v době zrušeni řasobí řasé řaze,
zůstala jako moravizmus (pončet - pučovat) a jen
mimo to zřetelná protože žijí žijí žijí žijí žijí žijí, co
vyjadřují, hotové traví sue; řasobí řasé řaze v řasobí
řasobí, řasobí, řasobí, řasobí, řasobí a p. bude
vždy spíše řasobí řasobí s slovesem řasobí,
řasobí, řasobí, řasobí (nebo tento způsob analogie
- řasobí s předponami - žijí) než iterativa /.

Jmenné tvary adj. v doplnění

jestě brd
fočarí je ješuo
chyba

u Šmilovského

NR 70 121

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Juenej' tvar adj. u. vrč.
↳ havičy nepou samojediny, sfi. -e' } [hlasy pou tesduy a neysoetli-
telny, sfi. -e'] }
NR 1, 17, B (Doul)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Klíše' v ueni

odmítání:

palčiva' stará, ho tova' udalost, uaha' pranda, ...
pádny' davor, klady' sčít, tempe' bubení,
hubesra' nepřívost, zdravý' adon, rozum, zub
časn, červena' nit, železné' kóste, blesk s jáme-
ho uče,

Samoher' meč, Achi' lova' fata

litě; Eho' se uena' uylit s vau' črou

W. Schneid. Ehrfurcht vor dem deutschen
Wort, 39...

v. NR 26, 42, 262

Komparativ absolut.

<starší jalu>

<mladší da'ua>

nědy se fo'le'la' za nespr. (py'nejde o srovnávání s jinou věcí
léze vlastnosti)

je to běžný způsob upadávání, je-li věc, s níž se srovnává,
z textu jasná

<mladší ústupa>

NR 2, 18, 122-3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita

"V češtině není možný jeden typ, který věcně dodává složením nepojce: složení dvou substantiv, z nichž druhé je uvořeno první, tzv. typ Vaberland."

ale existují na tento typ doklady:

strojníci; bohosloví;

rodolmen, vinohrad, světobčan, zemědělec,

zemědělec

[nepřítel: a la prastarý]

"dabím proutěm; žádní žádní jmen se bráníme zcela rozhodně."

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 23, 24

Kompozita

"nemí dobře círe' tvorimí z přelastkoučis adjectiva
a substantiva" typ rychlovlaž

"přilom do této zásady je širší než přilom do
zásady u typu Vaterland (viz NR 22, 65)

"připouštíme... než, tam, zde jde o adjectiva prvotní,
vyjadřující obecné vlastnosti."

velký - (-obchodní)
malý - (-dřava)
nový - (-manžel)
starý - (-učitel)
mladý - (-gramatik)

opd. s jinými adj.
rychlá brzda, stejnorodý,
veselobna

NR 23, 27

NR 20, '36 — Kompozita

„moderní čistina se neobejde bez rozličných
složenin, zvl. v oděb. názvosloví, ...“

156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita

NR tříjourní v odob. j-e

aminokyselina
— skupina

jodochrom

nitrobarvivo

— látka

— sloučenina

— zbytkina

antilabý

"posládané nicméně za frávne, ede to lze,
se jim vyhrát"

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 24, 46

Hybridní Kompozita

„ slova autoratla, šichnězda, fotofobily, radiopřímý s
sklenní částí zuešvarýř - třeba uvažujeme, že
jsou některá z nich svou světlostí velmi svědná“

NE 23, 27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita sladovaci'

"Správná, třeba ve hojná"

severovýchod, ptačejšter

NR 23, 27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita - názvy podniků

firm Kema-zavody

podle uoim.

fir. zavody Kema

sr. hotel Bristol, vysavač Lux ...

NR 11

144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita - názvy podniků a výrobků
typu Buick - závody, Lafontaine - lampy
v novinách, v úřed. textech

počet stran.

spe. Buickovy závody
Lafontaineova lampy

NR^v 11

144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita typu parostroj (sp. parní stroj)

" Složeniny tohoto způsobu, vzniklé spojením dvou samostatných se
samostatným v poměru určovacím ... nejsou v j.ích slovaných
oblíbeny, a pokud se v nich vyskytují, formaly většinou napo-
dobí složenin cizích, zvl. německých "

NR², 18, 31

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Koupenz. subst. dat.

↳ for uem' na přelážen' pídoleu' práva rybníckého
m. přelážen' nepřelážen', aby uchylo právo rybníckého
pídoleu' →

#4. NR 22, 248 (Z)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Koudecz. kult. - fo⁶

↳ Zaplatiti taxu správním fo uvedení záloha
v platnost

opr. jednicke nejde záloha v platnost >

HR. NR 22,248 (Z)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Konjugace - typ fi'ti.

93 v bez. j-e 1.sg. fiju - 3.pl. pijou

94 ve spis. j-e mají fivale tvary fi' - fi'i'
nemí možno považovat za analogii s fošle - fošle,
archaizace fošli - fošli,

-j před -i, -e' - početnost sloves, chrání se před zmeškaním
řeknost hlásek před souc. u typu těše a frubnost
tohoto typu s vedu, beru

častěji 1.sg. -ju než 3.pl. -jou (valg.)
ani vliv 3.pl. umějí, dělají

MURAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 10

Litotes zřít.

zem' nepravděpodobno, l. pravděpodobno
// zda' se

NR 3, 305(N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Thursk. na -a fo wěže (suhl.)

62 Bata^v, 2. sg. -i, 7. -ou

63 Vašica, -i -ou

Jancá -i [redacted] -ou

 NR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ústní jmena na -ice

„stanovití slovnímí jednot- jmen na -ice do všech podob-
leostí a zejména také v případech fockybyých nemůže být
úspěšné NK, protože se jistoty lze dobiti jen spolehlivým
zjištěním kterých usů na místě samém případ od případu“

úkol úřadu historické komise

NR 8, 797

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

list. jm. na -m, -v - de El.

"V tvarech dnes gramatickou teorií vyžadovaných
z Prábramě, z Čáslavě, uelze ... videti nic jiného než
umělé oživene tvary původní, které v je spis. i obecném
řaměly a které se drží jen u nás v čet. nářečích
Protohoarim, které je v usm vystřídaly, to j. genitivum
z Prábramě z Čáslavi atd., ualeš' v je spis. u-li
jvenství, tedy arfou kome' pravě s genitivu Prábramě,
Čáslavě a p.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 9, 160

nominalu' veľa jednoclenná' s fundci' d'uvodovou
nebo s'v'etkovou

<upravný' p'itel Ruska, dr. Girsá hájil... >

z'pisob' uen. nebo franc.

v' c'is. cizi' Rous'ra'ce, p'isazena' do c'is. p'ichladateli

c'is. dáva' p'ednost' t'isnejš'ímú spojení' uetue'mu

<jáho p'itel // ja p'itelem >

nebo uet' u'cováci, p'ic'ime' a/.

MORAVSKÉ NR 5, 124
ZEMSKÉ
MUZEUM

Uom. v adresách, usertech, formách...

< kalladatelství J. Otto (!) > NR 1, 17, 270;

< firma: H. Slovák, Kroměříž, sp. firma H. Slovák v Kroměříži >
NR 2, 18, 57 (N)

NR se vyslová s tím jako karel bováček, od vod obuvniců
Josefa Waldhurná, šermá ladní
" voda, vyprávěná od našich zeměpisů Židů "

NR 7, 281

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nov. v adresách

datový záznam je dat.

nom. je pro stručnost a pro usnadnění práce úředním pracovníkem

" bráti - mu } slo marné

NR 6, 319-320

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nom-jmenovaci

po slozku jmeno, uzev, prijmeni, titul, heslo, uzijs

leziuj' zpusob zjadlivosti

MB dovoluje jen s uvozovkami, ale to je zst. (v ulnavane' keci nejdu)

< v casofise Zvon >

take' firma monopol

dobrouce i firma T. Topic

i Edy z Chom zde cerali jektiv

NR 6, 317-8

31

Telocvicna' p'dnosta Srdl Praha

ji den ctenati poracuje za nicis.

32

yde o nom-jmenovaci a uakomosti

stery " se doporucuje i svou stinivost

NR 21

STRAVICKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nominativ jmenovací

resp. 1. a jistě se nominativem jmenovací označuje
vlastní? 4

hotel Šroubek u. Šroubků
nahladatelství Solc a Šimáků
biskupská Stráž

NR 20 27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subst. v nom. jmenovacím u. adj.

< v Libsicích, okr. Smíchov, spi. Smíchovský >
"význam" překládá z něm. "obchodní z domovním"

NR 3, 251

silnice Liberec - Jablonec, spi. ji. liberecko-jablonecká!
NR 7, 29

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nominativ města

Občianska' záložna Nymburk sfo v Nymburce
Městská' spořitelna Praha v Praze

" u nich není jmenů města součástí jejich vlastního
jmena 14

Nr 27, 32

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Num. místa

↳ blahořeji Dozorčí rada, Vranovská al. 47 >
"blahořeji - Vranovská ulice" NR 1, '17, 92(N)

↳ České Budějovice, v den učení prof. dr. Piče ... , sp. v Českých Budějovicích ... > NR 2, '18, 57(N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nov. ~~1937~~ ^{uistiel} v datoch

108 Praha 1. ledna 1937

"dnes se zavádí"

109

"s jiného hlediska nelze ani proti tomuto tvaru
data nic namítat"

NR 21

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nov. m. ačuz

< Liba' vioně upřoně' pccěně hla tad, cětiti, žem, sp. Libou vioně' m. bylo cětiti > NR 1, 17, 61 (N)

< ka klase p. uarā'roně hla cětiti uava, sp. bylo znamenati uava > t. 155 (N)

~~< jduu vly, jsou viděti, sp. jest ji viděti > NR 2, 118, 230 (F)~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nom. m. vok.

v j-ě obec. i v nářečích hva' z kusta rom.

< fane' smotra, fane učitel >

stvar volatovní hva' polá'dání za učení 'zdvořilý'

spis. paz. yzraduje voz. : fane šáše, ne šásek

NR 2, 18, 227

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Oddělení 'Komponentů' nebo prefixů
<tu- i cizozemská' věta > NR 1, 17, 61 (M)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Opalování předložil

177 viz Job. - Ertl § 763

dušním spís-e' a uovinatí, nepraději se spojují tu, že sladem
předložil jen jednou před celý výraz "světadné složení"
měli bychom se řídit ustáleným způsobem
< odesíl přes hory a doh >

178

nespr. < přijali jsme (sam pouze na dan a na noc >
dost často je opalování předložil "věci valady", jak se cití
pojmová skupina jednotlivě

"rati sp-e' a uovinatí, nepřaději se spojují opalování předložil"
by, i zde ho významová, nejednotlivost složeného výrazu záleží
pojmy v pořádku mají mít u sebe předl.
< soubor na život a smrt > l. na smrt

179

< bude-li jehna před smrt, nebo porotu (maria) > l. před porotu

Opařování předložek

H. Krulj, vyzádkuji opařování, zde to Herrmannu zkusit
po tom všem, při tom všem, fins to vše
l. po tom po všem ...

NR 3, 271

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Opavskému předložil chybi'

✓ Jakou reformou by si stát mohl pomoci s penězmi
bez inflace nebo zoprotavení daní nebo sui zovani
plati (Kocourek) →

4. NR 21, 105

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Osobní jména cizí - e

podle Job Hist list III, 7, 574

bud' podle panovně (soudce),

Linde, 2.-e, 3.-ovi

nebo podle dobry

-elso, -emni

šic' se dlel. podle had (Cnem^{xy} + e)

Goetha, Heina

u různých jmen různé zv. slosti

nafi. niederle, 2.-e // -a // zř. -elso

2.-e často tam, kde je viděti pád na jméne šic'ichu

Samuela Linde

MORAVSKÉ
KRAJSKÉ
MUZEUM

NR 9, 219

Pant. pas.

„doplňk vyjadruje star a blízki se ked významem fríd. juelm
kebo frídovci (jari, jar), Sdečo vaiba frídovci'ova'
fodržiuci svoj význam ~~dějov, sluj~~“

< vesel frídovci >

X

< vesel, ja frídovci mo
nariskovou >
< dal se na útel, by učil
frídovci >

MORAVSKÉ NR 4, 89
< Odvřeu frídovci frídovci, sfo-ji Bzv/odvřeu, ... >
MUZEUM
7. 213

Pastorium

oficne' // zvracky tvar

<bi se stavi' // je stavcu>

ofic. : kuznejci'

v 1. a 2. os.

stav zvl. u sls. tvacich ^{jist' frubice deti uakne na uprli'}

u citi-li se spise paru ^{chlapci (l. chvatan)}
představa ^{často je bito}

zvat. : více v lid. je ^{brambory se rojou} ^{zřeklost} ^{často chvati'}

jeu v 3. os.

dej, čimost, such

u sls. dohou.

vysledni' star

u citi-li se ulaviti, ^{postanet kři. varly} více paru předmet

deji slsueho ^{čouda se sece}

aktovněji, uacovněji, zivěji

nelzba, je-li ^{foloartivni' vlastnost}
jedince deji ve vete' ^{vz. předem}

obě formy spr.

(ovšem čes. spr. ^{podleha často cizím vlivům})

NL 2, '18, 185-6

Passivum

K.Č. v Náměstech 3/3 1918 : Začíná „vy“

< Tohoto návrhu budiž obsah > obět čisté úřed.

„vyjadňuje neradostem a neosobní povinností“

„stavovi naprosto, skoro metafyzickou nutností“

< Nebudiž fliváno na podlahu > „vrou čire' authority, visici' v absolutum“

„to vše fořla' varě“ „já“ do oblasti věci neexistujících“

„Zatím vyžaduje slepe fořimost, Edisto začne' „vy“ je uoli osobní“

snázka, kdy arjou osobní styl“

< Láhovic' čou budiž před použitím zapřepáno >

K tomu NR: oliv němčiny

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

18, 118

Passivum bez pomoc. slova

313 < splatny', kdž u'cēt fr̄dlōzen >

vzuechavame, jde-li o dñj min. < suēmova rozpušēna >

314 zde jde o fut.

nēm. vypovědi fut. exactum formou perfekta

Ich werde froh sein, wenn die Hochzeit stattgefunden hat >

asi vliv. nēm.

Sp. < u'cēt je splatny', aē // jarmile // bued jař se fr̄dlōzi' // bued fr̄dlōzen >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 10

Pasivum zvat.

73 zpravujete se, ze
byzývate se, ze

v čís. se pas. nevzdává v 1. a 2. os.

7 v 3. os. jen tam, kde gramat. podmět není
řídícím slovem nežalí číselní <chlapci se čísou >

74

což konstatuje

„mlhavá neobdobnost“ (viz K. Čapek, Křehká slova)

špr. vyřvátel(e) / Váš

„Je těžko říci, zda-li tato necht“ s určitou yjadriovduí pod-
mětu spíše v něm. občestnost, které čl. úřad nečím nad-
zemským, či v číselní občestnosti“

75

v ště. neurčitý subjekt ousah, nemelo by se obnovit?

NR 5

Plur. u abstrakt

oděvratí od jednotlivých přeházení dřevějích dob

„Ode jmen na -ti a -ni... je mož. číslo možno jen výjimkou,
zde mají význam docela hmotný, a i tu se objeví množ.

Číslo raději vynechat ...“

sp. od bezdravých výskřelů dřevějích dob

// od dokladů přepřávaní NR 2, 718, 228 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Plus für označování času

lid nář označuje delší v čase " pluralem.

od těch čas, št v počátcích, po v současných, trval
na modelitbách

Spr.

NR 3, 49, 22

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Prefixy u sls

pu- a odchází bez pozdravu

školy jsou dnes na- a připlněny záhy obojité foliaví

zřídlo možný jen v je, kde slova předfona jisté zachovala
přívodní slovní samostatnost

NR 4, 287

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Prérens m. fubara

< Kétra jde do divadla > byj' je vespr.

resp. z hlediska logiky, uš. z hlediska joveho a psycholog.

člově, si může do budouci živě představit jako současný, pro současný

< leč to a jsi zbracen >

< Za měně jse žně >

NR 2 157

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Podložky

„... foštila' suha, zbarováti cěstiam fědložek, stara' fošmes
špaš' v hlavách kěaluzgěh bravičů a spisovatelů, byřvala
se již fěd sto lety; tato suha vypudila z cěstiam
na fě. stara' spřavna' xcěm' oběratě se sčěcěm, obchod
sčěcěm, s fřávem a j.“

NR 6, 95

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Předložky ve funkci adverbialní
(elipsa výrazu)

Řádky bez, čaj s, už je po, pokračujeme proti
fiti ex, mit aus
"k'sformel" ulhvenem, nefabů do spis. i-a

NR 9, 125-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Redlos, nepřevod. v románu
odmítavě:

mit Bezugnahme auf, in Hinsicht auf, in
Anbetracht, aus Anlass, anlässlich, geleg-
entlich, zwecks, behufs, seitens,
in Gemässheit, in Höhe von

W. Schneider, Ehrfurcht vor dem deutschen
Wort, 393

v. Nr. 261/262

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Předločky - seznam

< [politik] předl nejdelší židli nitky franc. politiky
Fouché
před, za a po Napoleonovi >

NR 18, 32

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Přech. bud. pro předčasnost v budoucnosti.

< ministru sociální práce se urřláda, aby tento zářon
provedl, dohodna se se zřídátnu uřřni ministru >
nesoučanost v budoucnosti.

Spr.

NR 15, 242

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Přech. bud. m. min.

↳ přetiskované ještě z očí, dala se do pláče > NR 1, 17, 18 (B)
sp. přetisková

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Před. min. doš. u. bud.

Vstoupiv do místnosti, postav se
odle dverí >

l. vstoupě

// přemile vstoupě
sdzř.

NŘ 18 274(A)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Přechodní E min. nedob.

je spr. „Zde má' vidíme G. Heceno, že děj
trval dlouho“

< přes celou noc pracovali, nic jsme nepopadli

Lib 5, 5
v stě. d. d. r. d., znej' našu nezryšle

NR 6, 222

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Přechod. opis. fut.

< Buda Griceti budu Radra'u >
< Buda vyvolau odpoim >

fy' v 60. p. 19. st. v učeb. mluvnici
"pošetlost"

NR 13 139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Prechodný "nespojilý" (Seb)
= nesúrodny (Seb-Orb)

249 vznikl z absolutiva (Seb) na -e (vedúce, vedúce)
pad se -e ztratil a tvár splyva s fem.
Zvrh Brezový jest, jidouce od traly na západ slunce (Hajek) >

250 -ic (-ouc) nejsou dandé, ale neurčik
< je tak nějak jako dítě >
jsem starší, mladší, tvary jsou novější a přibližně ji de
včetně je splynutí tvárů neurč. a žensk. >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM NR 3, 19,

Přičině v doplňkové funkci m. přechodně
[Odvozen funkcij přičině se m. odvozen by] > NR 1, 277, 21 (B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Prjmení dvojna'sob.

Jan a Marie Kovostný zřídla
bezú Jan a Marie Kovostný

// Jan. Kovostných

"nemí ulhvnichy nemozný"

"ně už zřepně fovalu označen' jsi soukromě"

Jan a Marie Kovostný zř.

// Kovostovi

// domalch

KORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

// Kovostovi
// domalch

NR 18 283

-ü (firjmení) < Petri, Jani ... >

"Je švoda, že gramatičové tato firjmení prohlásili
za tvary neslovní, ustrojení, tedy určité, když
frice ve vědomí lidu jsou to tvary živé"

NR 8, 288

255- Pravidla: bud' se neslovní, anebo se tvoří od nich
pádý tak, jako by slova Peti, Jan

256 Jčb Echl 1, 26, 204 neslovní
Jčb Tral 30, 137: neslovní se
vdj. josenio Petri, Jani

čechá jména: Petřova, Janova // Bártu
NR 17 256

Reflex. Frany

u nás se obvyklé v burzov. zjednotěných ne reflexivně!

< holandský, zlatý na většině burz (se) zjevně >

< oslabily (se) Poldi a Severočeché >

elipsa: Swiss zjevně

pro reflex: zjevně se v Eursu

ND 18 287(A)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Reflexivum v adu. fi'senostech

pan ~~X~~ se jmenuje přednostou dopravního úřadu v A.
brestě se jmenem SKČS
dávate se do trvalé výslužky

NÚČ^v = NR 6, 184

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sq. p. dsl. 2, 3, 4

sfr. plur

5-3 je 2, sfr. jsou

3 v 5 je 1x, sfr. jsou

4 ve 12 je 3x, sfr. jsou

NR 18 219

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slone' typy Sryje, Sufuje

1. sq. -ju od fol. 17. stol. v obec. j-e vliv vedu...
ve spis. j-e jen po retnicich (drtun), fo l (mela) a u (stina)

jiude -ji (Sufuji), -i (placi)

ob. jazyk vstah ovlivňuje spis. ob. jazyk

ale dekrétovat tvary s -u šmahem ni do uema' fava

NR 2, 78, 28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovošled - pořadí' ušlech. atributiv

< Ambulatorium pro choroby nervové university Karlovy >

op. 1, 2

Nč 8, 237

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovoled - footpise adj. abututu

NR se yswiba' tabulrate na Vinsobradech

[trida* Jungmannova, m. J-ova tr.] >

NR 4, 275

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stooded - autografice uverhod. atributu

podle z Ma'chova života take' z Pucciniho života
v Erbenově ulici take' v Čelakovského ulici

NŘ nedoporučuje, ale označoval důvody psychologické.

NŘ 9, 223

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovnice - skřítání předložek

73 < utáčoval na v drah blíže se ločár (Baar) >

< modlitba za ve válce padlé >

v starších textech doloženo (hl. vlivem lat. a něm.)

< bral stavy milostivé i obcovy k do pole tazem'
... napomenutí račil (Směny 1547) >

71 v uč. nepřipustné

„Proti tomu žiti také předložka nezbytne u toho jmeha,
k němuž nalezi, a u němu žiti od něho ovlázena,
slovem z jine' netue' skupiny“

NR 15

Slovoled - antefozice bohatej; nuzviteho fivlastku

milost pro komunisty svedene' studenty

sp. pro studenty svedene' od komunistu

Gerun.

IVR 10

158 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sloupek - rozvojem' bohatéj rozvitels atributu

↳ Průběh tohoto hromadného řádání ryb dlouho
bládati v zpracované vodě řeky otravující
odfakování vodami (N) >

NR 8,9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stooped fr. Elouy

< neobabam se tvého příchodu, ^{se v} vybrz těšim na vej. >

viz Geb. Entl 2, 26, 56

fr. Elouy se nebladou za ale, pařak, vybrz, lec,
nest, Edvzto; auo, ba; i, vi. a.

fr. <... vybrz těšim se ... >

NR 22, 223

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovosled - postavení přelomky

"Byvaly doby, kdy se naši spíše uctívali křesťané
travky kovat. zejména jablečnice, s nimiž patřil
(Kais nám jednou upravoval, jak podle této úrody
opravoval své rukofisy, v nichž zoratné zářky.
převodně stavalo na místě, které mu určoval
jeho faktorů cizí cit), ale ten čas již minul."

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM NR 14 140

Slovoled - fottavení př. slouží fo vedl. věde něm. vliv
< Co fovažoval Bethmann - Hollweg za řešení folické otázky ...,
jsme hned s fovažku foburovali s folitováním >
otvoře' uafodobení' němečiny

NR 1, 17, 309 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovoled et sloves

slovoled pětadvacet není germ., brzy se mylíly
počítá tak lid, v stě. obyčle'
dvacet jeden - kniž., učení

NR 3, 253

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Spojovník v typu tu- a cizozemců'

země- a dějepis

tu- a cizozemců'

"Infecta' u'spanost" podle něm.

"Spojitosť mezi oběma členy sloz. slova j' v ciz. mnohem
tu v
tesnejsi' než v něm."

NR 3, 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Súst. děj. u. sloa

"V NR bylo již uvolněno právo o tom, že se v Cě. máme
vyjadřovati co možná konkrétně, t. j. dávatí přednost
složitij něm. (a lat. i franc.) si naopak libují v tom,
že hromadí substituta, dávají přednost vyjadřování
abstraktnému".

NR 16 1911

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subst.-dej. m. inf. v suby'.

< Vyřizování dotazů Telegrafické není dobře možné, p. vyříditi.
dotaz... > NR 1,17, 308 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subst. děj. a. inf. v obj.

↳ zřetavné vydávání časopisů považují představenstvo strany za bezú-
čelné, spr. zřetavné vydávání časopisů pokládá ... > NR 2 751N

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subst. děj. u. předhod.

< V předkladu, že se zde Erasmovi mureji uože nacházeti,
sp. předkladajíc, leže mají předloženi, tušení, že ... >

NR 1, 117, 211 (C)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subst. verb.

„nemí tvor chybny, Stením zchom se učeli stěj co stěj
vzhybati; ale kromadění fadst. jmen sluzek ... jest
suedectvím stilistické neobratnosti a nevdusa.“

NR 6, 256

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subst. verb. v nadřise

[Obmezení osvětlování ve Vídni

spz. obmezení osvětlování

ve Vídni se obmezi osvětlování >

NR 1, 17, 92(N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Substantivizace adjektiv

„Kvůli zpodstatňování jmen předavých, takže bojuje v j-ích
jmen a vznikající také, že se přivodní podstatné jméno
jako samostatné přede vzkazem, je v slovan j-ích i v čas.
omezeno na určitelnou slovnou.“ NR 2, 18, 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Substantivované ady. masb.

< Zavolať byl z nejstaršímu kmeně, m. z nejstaršímu muži
kmeně // 2 kmeně > NR^o 1, 17, 212 (C)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Substanti vyzované adj. neutrat.

< Přineš ohraničené zadané n. zadanou věc > NR 1, 17, 213 (F)

215 "neobs. zpodstatňování předaných jmen"
leč Geb. VIII 2, 126, 128, Geb. trav 30, 303 n.

< kardinál další příbuzné > spr. cíle bude dále třeba
nařadění, věcně: ať na dání; bližší uaplete v prospěchu;

216 z uvedených bytostí, že; poslední se vezda' spůsobem
užit' bud' subst. nebo adj. + subst. nebo jiné užití
ať do odvolání, ať do dalších opatření, podrobnosti
// podrobněji pojedm // více o tom uaplete v prospěchu
z toho, co bylo uvedeno // z uvedených v'ladu
poslední věc // věc nařadí vzpomenuta // toto
NR 18 215-216

Sufinum

dopoměje Hlavinka (Povídání česlá v řeči, Olomouc '16)

↳ šla dat almužny >

žubaty' odměta'

NR 1, 217, 86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sufinum

od 15. st. zavisí, jen jako archaismus v textech biblických
ažlyž zanechal v 17. a 18. stol.

formy oživit sufinum u Jg, Pal a v ulav. Pelcl, Tomiček, Křesl, Zimund, Blazek, Bartoš aj.

"formy neobnovale", ..., dilem uměle a ušilně, neměš však
naprosto zřekne

už se toho tvam jednovi vedel

NR 2, 18, 219

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sufinum

Užívá-li někdy spisovatel důsledně infinitiv na -ti
a jen ve slovech pohyb tvaru s -t, je to jeho osobní
zvláda, ne však Sufinum.

NR 7, 813

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Tautologie

< wood historico - dějinný >

NR 4, 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Terminologické občed. a bádovni'

Spřítelni' Obzor : poradni' sbor z feni'zmi'ch fraštrů a jazykovědců
ma' sestavit návodovni'

X Věštné zatažení : je už dosti dobrých čes. sloví
nemí tak důležitě odstraňovat cizí slova (fond rezervni',
kurs, priority, obligace, kenta ...)
jako očišťovat jazyk pro sdělení ducha j-a
(vazby, slovní, spojení věč)

podle NR 2, '18, 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Verbouwingal. spjean v tem čine
odmitnuti.

in Angriff nehmen spr. anfangen
zur Durchführung bringen durchführen
in Wegfall kommen wegfallen

W. Schneider, Erfurter vor dem deutschen
Wort, 393

viz NR 26, 242, 262

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vid - fundamentarium

z jeho u'dilem je částo zibrá'eda' teil >

střik 4/1 : sfo - by'va'

« licha' vy'ka »

NR 7, 279

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vkladu' - e -

desť // desěť , fresh // fresed ,
brucht // bruchet , larer // larv
reforem // reform X forem

NR 251 223

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vokalizace předl. a předpon

„Kaši: svis-e' jsou nevyčerpatelem' ve vřobě předložkových tvarů
s současným hýkním e, jichž z úst lidových někdo uvažuje.
Děje se to nejprve libovolně a ude' je' tomu většinou učiteli'
učení, záhadně, aby se bez milosrdnosti psalo -e před slovy
a směrem formujícími dvěma nebo více souhláskami
severonantsi - se ve Loudy
rozestou firi - se snad k začne fáb i rozestouati se

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ NR 9, 268
MUZEUM

Vokalizace předl.

ve Škol. vyd. Sabičky se opravuje uade ukyáem → uad
ve ukyáe v
„vřaz autorčin je fo všech sbírkách ... správnější...“

NR 10 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vokalizace předl. před muoh-

čekali bychom vokalizaci

už v št. mají přivábné tvary nevozalizované
stejně je tomu v uo.

spr. & muohem, před muoha, s možným cílem,
v muoha přejedele (|| ve muoha)

NR 15 197

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vol. = kou.

osloveni' Anna

de Amičko
Andulo

~~NR 26, 32~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vorativ u selob. na -ce

spřavčce

hadčce, dancce, vládcc, vřdčce, zastupčce

špr. - -ce

Nř 25, 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zájemna - jejíž uspr. vypracován' před vedl. uctou

↳ Vojenská správa trvá, aby u finanční strážě ... byla všechna
ústa obsazována dle služební poddostojně,

fr. uctou, aby

↳ nepřijde uctou, abychom jazyč cizí zdokonalovali

fr. o to

NR 10 114 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zafor

fo slovesoch bra'ni'mi, zapov'ida'mi, obavy
"na posled uelogy", jest v c'itine od prad'arua
(vyskytuje se i v j'uzek j-ich) a vyuz'covati.
je z takovy'ch **net z divocim** logic'ek bylo
by p'achati. t'v'ek na d'uehu j'-a ?

NR 4, 256

bra'iti, zapov'idati, zabazovati, zapirati, zrazovati,
sbr'ici

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
< Otec bra'nil synovi, aby neutra'cel femze >
< Hoch zapiral, že se neodléhal >

souveti' souv'adue': < Zapov'ida'mi: k'ed's se neodv'azuj do
"Snyk se' d'uehu v'ety je s'ubecne' z'afornj" lesa! >

NR 15 71

Žápor u zájmu v zápor. věci

Zakládání instituce nemělo by výsledkem, sp. řádové záročení
nemělo by výsledkem → NK 3, 304 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

4
Záporné odvozeniny

v čas. se objevují věci napodobující něm. slov, která
záporně vyjadřují tože, co Čech vyjadřuje raději "kladně"

restlos - beze zbytku

ausichtslos - bezvýhledný

bedingungslos - bezpodmínečný // ne podmíněný

erfolglos - bezvýsledný

unbedingt - ~~ne podmíněný~~

unerschütterlich - neochvějný

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 4, 245

5
Lingua fridfon

od- a frufisy
fri- a odchzetí

na- a přeflučný
roz- a slucování

„frici“ se soustavě našich jazyků

NR 21, 37, 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zemgma jiedlozih

- ↳ jied i fo divadle, spj. jied divadlem i fo uen > NR 1, 17, 61 (N)
- ↳ pro a proti mirovému vjednávání, spj. pro vjednávání o uir a proti uen > t. 92 (N)
- ↳ jied a fo Haagské konference > t. 760 (O)
- ↳ pro a proti besedám stáhu > t. 278 (N)
- ↳ pro a proti volstoupení Alandských ostrovů Švédem > NR 2, 18, 86 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

~~Zemské~~
vnitro- i zahraničné politiky
u- vnitřně i zahraničné politiky
Nč 30, 160

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

↳
Zbraňová slova

Uupruun 'Umělecko-řemeslná škola' }
řáčka (Kč) } 'flood humor'
acěrač (Akad. čten. spolku)
/čten

Kostafra < Komunistická studentská federace
'vyfotěš lidový duch'

MORAVSKÉ NR 8, 27
ZEMSKÉ
MUZEUM

4
Leagwa Komponentů v kompozitech

tu - i cizozemský
země - a dějepis

učebn., folie učebnic

NR 21, 37, 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Života soub. v platnosti neživota

„možné názvy věcí neživých, které souborně označovaly (jako např.
špáček, drak) anebo mohou označovati (jako dělitel)
byť jsou žive, podobnými tvary života
dělitel, jmenovatel, nasobitel živ.
NR 3, 157

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adjektivní atributy

zda se, ^(se)že zde „propoví“ vliv složených slov německých
spíše než přelad stc.“

v něm. začínají slova **části kvalifikující!**

Preiserhöhung, Preisüberhöhung

zvyšování cen

dobude o ceně

→ cenové zvýšení

→ cenová dohoda

„nový chléb se germanizací“

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. + děj. subst. + rozvíjecí člen
Kartoffel
děje v adj.

zlevňovací práce zemědělství

fodla Kartoffelverbilligungsaktion

nespr.

NR 10 270-1

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. zřř. nic

[ničeho jsme nevěděli, spr. nic, star jž od stě > NR 1, 17, 301 (B-Slavic)]

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

AFIXY

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. tvorěná se jmen místech

-ice ← tvar Eratě (pandubčij), pivočudij, uem' uesfj
-ice ← -o- delšij (pandubčij) novějšij

Job-Entl I, 26, 88: doporucenji tvorj Eratě u míst. jmen
na -ice, -in

čelá'vody ← Čelá'ovice

vsacij ← Všetín

nejou dost zřetelne, proto vaše úvahy dávají před-
nost tvarem delším

STRAVSKÉ
ZEMLSKÉ
MUZEUM

NR 46

69

Adj. utvořená českou příponou z cizích adj.:

„svízel nasábo j-a“
i v jiných j-ích, např. v něm.

„slov takových, z části dosti starých a vřelých, je třeba
umět, abychom se jich mohli zbavovati.“
filologicus ← philologicus, fyzikální, velákni, originalní

NR 1, 17, 287

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Aldv. -o

husta, fodiens, p^{ae}rus
clyba u Sanktobetu

NR 10 121

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Přechybování

slučna doktorova
fami' poslanec Vlova-Kunetická

slučna jednatele

"necmup do uelbe volajici" obavnost spusteni' joveho citu"
"marxivist": zene titul mužský
"opičeni' je uemcine"
NR 2, 18, 156-7

navrhle tenade NR: doktorka x doktorova (zena doktorova)
NR schvaluje, i kdyz hají jivod. navrh na doktorova:
-ova "najde spise uelkost v ocich sluchem a fami' doktoru"
MUZEUM
NR 2, 18, 218

novy' utod na neprechylenu' jina
"Edo rida' zene doktor, profesor, poslanec, duatel, utovni' obrazi'
a pod., vrazdi' tvar'nost ces. ja, protoze nas' jazg ma' jivostine'
tvary docela namade"
NR 6, 25

Předlova

asistent Anna Machová, učitel' oficial
spr. — ka

"vzvoj uarého lyobnatickeho slovníka se opožďuje
za skutečností"

NR 8, 311

vzžaduje Jobcitol 2, 26, 123

Jobcitr 30, 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podle NR 19 94

Přechylování

< Hodinová Anežka, poslavec > m. - Ene

< Gvaly, přednosta > m. - Ea

< člen národ. divadla > m. - Ea

< Janí odborový rada > m. - Ene

< Zbořinec > m. - Ea (s počátkem bude zůst
výběh nervy žle)

MORAVSKÉ NR 76 125 (A)
ZEMSKÉ
MUZEUM

o žene: inženýr, profesor, poslavec, doktor, člen, rada
spr. - Ea, Ene atd.

NR 19 94

Přechybování

KU

akad. senat 4/4 '30 ustanovil,

aby se při promociích a v úředních publikacích
základně užívalo tvarů: doktora, demonstrátora,
asistentka, docentka, profesorka ad.

dobrodělní Zlatého a Smetanů

NR v. 18

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ NR 14 108

MUZEUM

Přechylování

akad. senát
~~akad. senát~~

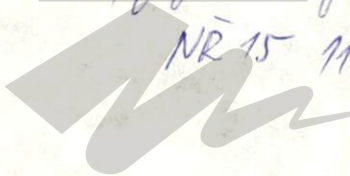
ČVUT v Praze

25/2 1931

doporučil

přechylovací tvary: inženýra, doktora, demonstrátora,
asistentka, docentka, profesora, oficiálka ...

NR 15 119

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Prochýlená jmelna od osobních příjmení - e
-čova' Pláše - Plášova'

NR 3, 19, 31

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-af

demokrat pl. -ati // -atě
(PS novotvar -ě ještě neuvádějí)

podle husté, humanisté, jezuity

NR 21, 109

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ba

"odmírání" a je uměle při životě udržovanou
analogií jest ~~na~~ tvoření průproudu -ba

cize značí slova jako hradba, sečba (= hradební,
sečební), ač v je edyni hvala

NR 5, 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-elui'

blizni' lat. pivodu - alui' originalui'
"pachue nem. vorem" NR 2 159

protoze' ^{slova} lat. prajimadue zpravidla pitno, meta by miti cisda' odvo-
zenina tvar' - alui' materialui', sr. realui', ovalui', kolosalui'
- elui' podle nem. < franc. : ~~horizontalui'~~ individualui', originalui', specialui',
oficialui'
Spr. - alui'

NR 10 252

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-en^v

pro názvy stromů a keřů

jeřábek, kastanek, šedouček, malině, srstec, švestek

asi podle hrubců

2. sg. šedouček, malině, srstec

apozitivní já

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 13 143

-enka

chleběnka, tabáček ...

slovo 1. svět. války

NR 4, 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-enka

„jak jeduobvárny' by byl jazl, stov' by ~~by~~ byl
v samých -ovách nebo -uách, -enách
atd.; v jazylu si libuje dušm' chudoba
ducha“

NR 5, 252

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-er v něm. příjmeních

ostat. pádech se -e- píše jen tehdy, jestliže se skutečně
také vyslovuje

Hübnerovi X Winterovi, Kögnerovi NR 3, 19, 31

při ustájení výslovnosti -i- nestojí proti

Laichter, -tra // -tera

rozhoduje ^{často} „rodinná nebo krajová výslovnost“

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 14 112

Wagnera, Hübnera, Triguera, Bäuerer, Fischera, Hallera

X Kögnera, Wintera, Gebauer, Richter, Wolfer, Beringer

letz - ova

NR 14 215

-érui' "pádné uem. vzorem"
léfe -árui' "blíži' lat. původu"
rudimentárui'

NR 2 159

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-c^v (ac^c, ec^c, ic^c)
vyřaděn, spr. -a-

NR 2 150 N

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ěly' ztvrdělý, zdivočelý, spr. -ily' (viz i zfaustily, zneuctily')
"tak někdo uerika" zmužily, zženstily)

< děti zdivočely X špatné vychování je zdivočilo >
< dívka zbrašnila X škola ji zbrašnila >

ale v starší době -ily' "přes význam nečinny" |

viz Geb. Entl § 160, 3; NR 2, 24

zmužily' (kdo se zmužil)

i vjem. stavový nebo i trpny'

-ily' se tvořící adj. zjednotě uče star

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 3, 184-5

-enta

abstrahována ze slov jako stovazeňka

tvorí se jí naforád a bez rozmyslu nová slova na označení
"různých předmětů, listů a p."

NR 6, 188

"vyrobila je doba válečná" a v jejích výrobě se pokračuje

NR 9, 219

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ěti. od adj. a subst.
-iti.

"Isa toho typu si dnesu' spís-e' velmi oblíbeni a
tvorí se fabrika **libovolně od Esterházyho předavatelů**

žme'na"

zfolorneti, zfráseti, zhorstjetí, zpoctiveti, zpravdi-
veti, rozpacíteti, zvybojveti, zvyrazneti, zobčasteti,
zbezohledneti, zduševneti,
radosteti, ctuosteti,
ztapevniti, zopojniti, zneohledniti, zenergicití, znevažití,
zprístupniti

"Byl tu otráven starý způsob": lacneti, fruchletí,
boletí, vešketí; cirkítí, ostřítí, plávití

-iana pl.

Ciceroniana, Horatiana

Schumannova Kreisleriana

vhodný, Erabý zpisob, obryš, snad všude, Sde je
vzdělanost na základech humanistických

pl., uš. 59.

NR 8, 224

sp. Smetaniana

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ice míst-jména

30 jméno obyvatel se přeneslo na osadu

3. fl. Ratiboricem, m.č. - ice

7. fl. Ratiborice // - emi

31

X 3. fl. Křanicm [redacted]

7. fl. - emi

NR 79

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-1111

186

faderátiny, řederátiny
fry' spr. faderáte' narozeminy, neboť-ina znamena' zlom
kap. věcných nápisů 21/8 29; NR 4, 108

uživa' se stále častěji

187

zvyč jim udělil v j-e domovské právo
formu. tvar podle jmeniny, narozeminy, abrahamoviny
obyc. od faderáti vžito, ale nyní vyloučeno ani fiktivní
subst-ivy od užitého cílově

Schvátleno

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ NR 13 187
MUZEUM

- črovati
- yrovati

v úlocht, lepší věci se zbybáku " zueji' burvialue
" studýrovat, maširovat, dražirovat, razirovat;
dele klyrovat, trachtýrovat, pulbérovat, untyrovat;
laširovat, dražirovat, fiotyrovat, dresirovat
" fouechati hantýce "

NR 6, 283

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- isko

2. fl. - isko

"vládati e uema' divodu ani v fotibá'ch vylomosti
ani v historii"

hledišť, stádišť

NR 3, 222

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ivo zo slz bez predpony

191 spr. výsledek činnosti: pleťivo, počivo, zdivo, řezivo,
řezivo (+n)

mlazivo < mláziti; slov. slc. mláz 'sat'

společ. materiál: barivo, bujivo, čunivo, čunivo,
palivo, stěpivo, stěpivo, vařivo

texu.: balivo, cedivo, dřezivo, klenivo
'klebové stavivo', lečivo, mazivo
předivo, stavivo, svitivo

192 nástroj: kladivo, vařivo 'pojiva', vařiči 'řadu'

hmoty podle účelů (nové pojmenování)
melivo, čunivo (kuda z mlz se v čunivě odděluje
'čista' kuda od jaloviny)

vodivo, lečivo, čučivo

chyb. pro výz. jmen hromadných
doporučivo, ločivo, loživo; výrazivo

-b v fúcenti

< byl by odmít' > u Kalala fatně pro lidovost
ale není radno tak odlišovat tvary j-ové v ulavě spis. 4

NR 1, 17, 272

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- na

„jak jednotvárný by byl jazyk, který by ~~byl~~ byl
v samých -ovách nebo -vách, -enách
atd.; v jazyku si obvykle chudoba
druha“

NR 5, 252

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- na' sušst

na po'váženou, na sledovanou, na srozuměnou, na zapřísanou /

asi ze spojení adj. + věc

sbě. vši' věci 'úplně, ve všem', celí' věci 'došla'
jest dobra' věc ...

nejstarš. doklad z r. 1504; na zdřícenou 'na zachování'

staré doklady: zylhrana', frohrana'

"fěrný, dobrý zřímob"

nelze však nabravit *žazte'*-ni' sufixem -na'

žejm. ne s gen. *židnětu*: na *žmalovanou* *žostela*

nežerí spis-e', *žaz' čini* ("ab' *žobluovali* *žaz' žozp' méri*

žukvou spis. a *žukčnou*)

na zlepšovací naší' situace, na *žsvětlnou* *žezalo'*

žakady, na *žazorněnou* *žukčněto* *žstavu* *žvěč'*

NR 5, 234 - 5

-ni' -ny'

asi před 100 lety bylo známo, vzhledem k cestině -ni'
dnes (už delší dobu) snaha opacná: kulturní obves, vzhledem k
dívody: -ni' (kafo. přední foel), frakce v starším je boje adf. s -ni'
-ny' jsou vřetelno/oi'

fonetická volnou cestu vzhledem k -ni'
obecní dluh x obecní záhada - dříve se nerozlišovalo
srdeční (línobuz' vzem) x srdečný (stanes.)
pojmy místa a čas. -ni' (lesni, deuni)
dívá slova -ni' (originální)
nefrateli' ni' dani' lotva vzhledem k už ustálená adf. (vočni, letošní)
kolísání je tu frakce, z č. v. stě. a ve slovan. j-ich
MORAVSKÉ
ŽENSKÉ
MUZEUM NR 1, 117, 306-7

159 Soudu' x -ny', uzavrie' x -ny', obecní x -ny', správně x -ny'
-ni' (předsudnost, přinevlastitost & předvčtu, od nebez' jmeina pou utro-
něna, nebo vůbec určeni' místu, časové a dluhové
160 -ny' vlastnost odvozenou z předsu. předvčtu' /

-nik

po pojmenování stromů a lesů
ang. resturč, jeřábů, kastanů
malin, sestrovnů, švestkovičů

zbyl. novoty, staci angrest, jeřáb...

NČ 13 143

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-oidni'

většinou od cizích základů

např. andropoidni'

elipsoidni'

rybičoidni' [redacted] "vyplovené příležitosti"

neutr. nástraha připomínající rybičku
ve tvaru rybičky

NR 87, 2004, 56

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- ova' u žen. fr̃jineu'

označuje se tak fami' i slična bez rozdílu

rozdílu fami' - ova' x slična - ova je zřetelný, na douhadku nezaložený

NR 1, 17, 191

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- ova' u rus. přijmeni' na -iu
238 Anna Karenina, či — ova' ?
239 čes. fodoba — ova'
240 slov. čes. Kubi'ová, Maš'ková

NR 13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- ovna

při kritice slova oddavovna

„jak p'edstavím' z' j' jez? Stojí' by bytí' v samých
-ovnach, nebo -nach, -echách odd., v jezylu si
li buje dvesní' chudoba ducha“

NR 5, 252

možná tvorění slov - ovna, ječovna

ubezpečí, že budou obědovny, fosilovny, obveslovny,
fotografovny, převážovny, oddechovny, zúšlechťovny,
umístovny ...

odsouzení hodná „šablona“

NR 9, 219

-pak a rájmen

nejsou to provincialismy, když tvary spřouvé
jsou důraznější

NR 1, 17, 256

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-si'

„Naším spis-ům se vůbec velice zalíbilo v zajímavých neurčitých
tvarech na -si; dnes již skoro ni^čdo nenapíše nědo, něco,
něde, nědy (nebo dokonce jedem, jednou), dnes čteme
jen same¹ » ědosi, ěosi, ědesi, ědy si«. Snad proto, že v Čechách
lid., zrovň jazyk těchto tvarů skoro již nemá.“
BNR 39: -si o tom skutečném a určitěm, co blíže označit
nědovedeme (nebo něchceme)

NR 5, 173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-sky od míst. jmen
jazyk starý a lid. ze záhladu ;

Knuovice - knuovčy'

Zařičany - zařiččy'

"líčvejme talonku tvani, zde jsou zmlay a volčaji"

"nelze udládati důslednosti" neberfeci' nerozumí teluosti

nafi. hradsčy' & Hradčany jicčy' & Jicčů
rodztrčy' & Rodzčany

NR 1, 17, 287

"Čitina Suizni' tvori adji od míst. jmen podle vs. Pardubice-
pardubičy'

NR 2, 18, 32

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-stus' X -stus
(a) (b)

(a) juelno vlastnosti, abstraktni

(b) juelno vyjadryci' hromadnost, kolektivnost

bratrstvo X -stus [= uhm. bratrstvi]

zpravodajstvo X -stus [= uhm. zpravodajstvi]

NR 21, 174

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-stvo
užívá se nadměrně podle
Mannschaft - mužstvo
Bürgerschaft - občanstvo

-schaft
Beligschaft - osazenstvo
l. osádra

NR 3, 217

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- šil' - vsi'

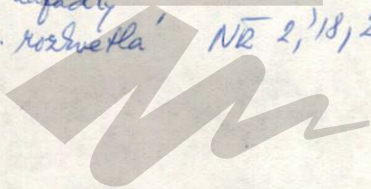
opozdivši' se nosiči, lépe - ili' nosiči NR 2^{18/} 150 N

události udavši' se během svatby, spr. přibodilé // které se přibodily // staly
za svatby 2 151 N

nastavši' Elid, lépe nastaly'

nafadši' smič, l. nafadly'

rozdvětsi' kůže, l. rozdvětsla' NR 2, 18, 276 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-05-

zavla'davosi' blabolyt, sp. blabolyt, jez z tu zavla'dl
V. kerad NR 4, 279 (OK)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-teluy' [irreprehensibilis] [Bezúhonný]
„Dnes vyvinula [cestina] pro tuto formu adjektiva [-bilis]
příponu -teluy', již j' skutečně již uvořeno ranou
v je - dnes by každý snadno a rychle (i špatně
při tom) vytvořil „neřehabteluy'“ - je tu podoba,
jistě, ale spíše kazad

V. Fajstaus LF 68, 49, 49n.

= NR 25, 41, 22

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ti // -t

Nč. inf. ma' tvary chytati // chytat bez jare'bo'oli rozditu

-ti f'evodnej'si', da'vame mu' prednost
sufina v nč. není

NR 1, 117, 256

-t u k. kalala důvod: snaha v' jadrovat se lidové!
„Snad bychom se více neměli ještě uadobro rozloučiti s pluszouč-
ným -ti“

NR 1, 117, 272-3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-grovat

v je vulg., proto se jim vyhledat
i slovisu žinýrovati, planýrovati, varikovatí,
servikovatí aj.

NR 9, 252

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bez-

„Rus. složenia s předl. bez- není možno v čís. jen tak beze
všeho napodobiti; protože každá z obou j-ů má v tvoreni
fakozelto sloz zolastnosti své“

дезсвабтви
дезсмабтви

с. неславны

с. нерозумны

NR 2 160

ipri va carts K. Papet l. se - y. f. NR 2 118, 177

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

EX — u sebe.

EX císařovna, č. bývalá císařovna

NR 3, 303(N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nad-

nadplocha, nadproud

"provinciální" tohoto způsobu tvorby, j-ové ne uzavádne'ho,
do odborné terminologie vynechala si j-ová " "

NŘ 21, 273

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nedo-

232 napodobuje fol. nebo rus. předponu
přelady 231-233

233 fo roce 1850 tvoreni slova tohoto způsobu přetava'
objevují se jee u "spis-u zamilovaných do pooteh
kuriozit a umělostek" (uafi. Sušil, Korina)
jazz se všech slovicu vzdal
"Rly to rusismy a polonismy uměle do jee vpravované, vztazy, emizní"
(namozre odborné), působící "ucírě", NR 9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pod-

podpauč

„proučeni“ tohoto způsobu tvorění, pažové ne uzavádneho,
do odb. terminologie využila si fobriča⁴

NR 20, 273

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

2a—

„předpona dvanácti modní“
zapřisobiti, zapřisobiti, zapřisobovati, zapřisobiti
„významu perfectivovaci“

NR 2, 18, 220

moda:
zavřít, zavřít, zavřít, zavřít, zavřít, zavřít
fo dem, zavřelo se mu, něco se zavřelo

NR 10 160

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

JEDNOTLIVOSTI

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

a sice

spr. a to

↳ byla stanovena odměna a sice u obilí 500 K a u
brambor 100 K ... >

NR 4, 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

absolutně

chováti se a-ě jevně, l. naprosto // zcela jevně

NR 3, 302 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

aby následně, nepodřízme!

↳ odšel, aby se nevrátil >

< Koričubů s Macenauzem vyhrali s převahou první set,
aby po tuhém boji Drabů ztratili >

napodobením něm. věť s im
franc. věť s pour

převod. účel. pour → čas. následnost dvou dějů
il est venu pour me dire → il est parti pour ne revenir
jamais

nesfr. (sr. NR 5, 154) MORAVSKÉ
sr. Gob.-Ertl klav. ZEMSKÉ
§ 630 B MUZEUM

existují uznané form. vývoje v ciz., ale nejsou dostatečně
vznikají překladem, nevhodná byla řešení

NR 13 22-23

ačli

spr. ve větách podmínkových s smyslem odporovacím nebo vylučovacím
'ač jestliže' 'ale jen tehdy, jestliže'

ačli ne = teda, leč + slovo 'ladné'

↳ Příklad z vašeho učeb., ačli nebude příst >

někdy i ne vřeu. stupňovacím

↳ Kuriosum nebyvaly obvykle postládány za chyby, ačli nebyly
dostouce doporučovány > - 'ba byly snad dostouce doporu-
čovány'

Jze podle formy rozdělit

↳ 'Zadná' část se nemůže o své újmě od celku oddělit,
ač jestliže chce zachováti věrnost >

NR 18 93

ack^v

← act^v + je, ale u klicp. <fo emilovce fo ferlovce dělá zase jiné' Eury,
ack^v matordy jich zrusi' >

klicp. slove nerozumet, byl to už aril.

odchutnat¹

NŘ 1, 17, 126

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

agitace
bolševická a-e, o: bolševické strany
NR 3, 304 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

agrikultura

zbyř. us. zemědělství

NR 3, 302 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ajrubona⁴

veris. NR 3, 223

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

akce diplomatická; vojenská

protěst proti velké frekvenci cizích slova

t. podání // jednání // práce // věc

NR 3, 302 (N)

křemen' za'chranné' a-e, c křemen' za'chranné' // křemen' za'chranné'
práce
t. 303 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

aktuelni' zalezibost
spr. vec nalehava' falciva' NR 1, 717, 279(N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

akutni'

výstavba je akutni'

o. ualehava' // palciva'

NR 3, 303 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ale
Zlode se na druhé nebo třetí místo, spr. na prvním
(zřejmě šel ale na zapíse Hal) NR 1, 17, 87(B)

ma' se Zlode na foř. věty, složenina foř. a, ustálené postavení
v lid. věci: vlnem ~~hřad~~ i uvnitř věty
v starším j-e uvnitř věty jen ve význam. 'asfon'
obč.

NR 9, 31

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

alfisurus
alfista

sfr. alpinisurus 2 franc.
nema' slypl' domol'it' ciz' terminu

NR 9, 125-

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

altruista

jsme a-e "Edo tomu z širších vstev rozumí"

1. nejme sobci // milujeme svého bližního

// žijeme nejen pro blaho své, nýbrž i pro blaho jiných

NR 3, 303 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Američany'

sp. američany'

NR 5, 314

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Americká m. — ičan

NR 1, 17, 20 (B), t. 213 (F)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

anděl

5. sq. anděl, niš - i
4. fl. anděl, niš. - e

NR 4, 28
6, 280

5. sq. anděl se housenatě drží, mláďata se ani podobá

NR 12 229

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Amexe

Poje zabor

NR 1, 17, 252 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Angličtina u - - čina
NR^v 1, 17, 20(B)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

angreštů 1/2

288. novota

NR 13 143

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ani jeden

něk. spis-e' nahrazuj^{střevem} šiduj'
oboji' sp.

NŘ. 11 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Amiz & výrazu jmenovému

"Připojení slove' věty s amiz & výrazu jmenovému ...
je nevhodné, neboť pravý smysl spojení jím užíva'
nědy vyjadřuje dost zřetelně a mimo to přisobí spojení
takové' slojmem estetické' nemělosti, jako neúspěšný
anacoluth"

↳ Je třeba vzdat se hesla vědy pro vědu, amiz bylo
žádáno pravdy, je třeba přimout požadavek "truthy", ...

1. hesla, je třeba festování vědy pro vědu,
amiz při tom žádá pravdu >

NR 22, 64

amiz + přet. m. fréz.

< Samostatní architekti jen stěží získávají pla-
cenou práci a soutěží je stále příliš málo a jsou
pro projektanty nákladné, amiz jim zamezují,
že dostanou ještě aspoň to, co na ně vynaložili.

sfr. amiz jim zamezují >

<... Japonsko sleduje svou politiku v Číně, amiz
zasahovalo do evropských rozporů sfr. amiz zasahuje >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
NĚ 22, 64

aniž^v u. aniž by se s^o stran škodliv^u
— " — z^oform^u

že strachu před chybou

< Lide' by se mohli stěhovat z jednoho ž^u do
druhé, aniž to zformovali spr. aniž by >

< Pokud se nepodařilo najít dokonalejšího zařízení,
kteřé by řízení lokomotor úplně zadrželo, aniž při
tom mělo škodliv^u vliv na výkon lokomotor
spr. aniž by při tom mělo škodliv^u vliv >

MORAVSKÉ NR 22, 63
ZEMSKÉ
MUZEUM

Amiž bych

87 podle něm. ohne daß, ohne zu

88 amiž = ami ne, a ne
 < celou noc jsem chytali a nic jsme nechytili = amiž jsem co chytili ->
 < talové věci se nedovolují, amižy se u nás neměly -> amiž by se zom
 "kde talovats nahrada nem možná, raději se věte s amiž vyhneme" -> tředly
 chyb. < nemáš jisti, amiž sis myjl rukou > podle něm.
 < ohne die Hände gewaschen zu haben >

chyb. < Amiž bychom se poukali: (ohne uns einzulassen) do blížšího rozboru,
 "neměřeme forměmi bez forma'ny, že
 [na joi. věty
 spr. joi. joi. sílu'm zářem vstahuj'ím & s jedine' část' věty]
 < ani hude darrno nehrade >

chyb. dvojí chyba: houdi, amiž na joi. věty
 jiná chyba: < nářem nářodu bude dopřeno rozhodovati o svjch omdech s vlast-
 ním blahu, amiž ne voho joi.odi, spr. | amiž toho joi.odi >
 = a ne toho

89 raději neuzivat, nezna'm-li pravidla NR 2, '18, 87-89
 amiž byh toho pozoroval, spr. amiž jsem J.F. NR 2, '18, 176(B)

1/.

aniž by

28

jeu ve vetach se způsobem podánívraclm
= aniž by ne, a aniž by ne, a aly ne
↳ Takové věci se nedovolují, aniž by se souu stpěly
= a uikouu by se netřpěly >

nespr.: Zůstal dlužen, aniž by se omluvil
spr. aniž se omluvil

"přisobaním něm. výrazu ohne dass, ohne zu se rozvořila
v dnešní době přes uřku" m. ale, třeba, i ed, z

29

↳ Nelho možno dítati se na ni, aniž by člově
nefocitil touhu > spr. aly člově nefoetit
Zhola nespr. na zač. souvětí
↳ Aniž byste se dopustila viny, obstarala jste
y.

anté

↳ uahle ... jeho tenké' rty se postarvěly, anté za nimi objevila
se dvoji' řada zubů různobých, apaké sjičatých >

nepr. u. a

NR 8, 147 (1

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

aprovizace

slowo za 1. svet-vač{ Zlidovělo

uiti dost a-e ffohavim'

klacib se v a-i 'vafrovizacii' 'ancelacii'

NR 4, 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

archaicčy' // archaističy'

užíva se jich často bez rozdílu "

" 'staročy', 'starodávny', 'zastaraly', 'frézily' "

pořegy o rozlišení významu:

archaické umění 'staré, starodávne'

X archaistické umění 'archaizující'

geb. Ertl: archaistické výrazy

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

NR 18

214

Artemis

2. - idy

NR 21, 143

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

artikul

v domácí ulně obchodické

X stě. artikul "článek smlouvy a pod."

asi ustoupí vlivem rostoucího národ. uvědomění čar. obchodní

NR 2, 18, 117

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

aspirace latinských narodů
č. snady // tužky

NR 2, '18, 184 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

at - čí , nachaft - čí

prí'just'zone
nem' chybne'

NR

geb. Erb. II, 26, 50 u.

NR 24, 234

235 < hecht se samej, čí pláče >
Spr.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

atentát

na rus. ústavě, Poř. číslo NR 1, 17, 96 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Atlas, - antu

'Erika map'

sp. atlasu, leti ve vyku. fotoh' v sev. Africe, Latdy,
furni obratle xcinho

X obr. Atlas, - antu

letu uniz. postava podfirap'u
balon, ardyt

NR 18 214

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

auto -

„Velká je moc a síla slova auto. Proto se na ně připínají jiná slova,
aby probouzela sílnější, uvolněnější a vřastnější dojem. Proto máme
autosvatbu. Proto máme také autonevlasti. Budou auto tržiny a
autopohřby. A připne-li před každé druhé slovo auto, budeme
mít jak se patří rozježděnou řeč. Což dosud jsme říkali, že
bujný oř je ulava naše. Jakmile jsme zapřítali auto do naší
ulavy, pak už to není žádný oř, pak je to spíš bujný sentiment,
ta ulava naše.“

MORAVSKÉ
Lid. Nov. 14/9 '31
ZENSKÉ
MUZEUM
NR 15, 239

autodráha náhrada za autostrada
"proti duchu j-a"⁴

NR 24, 184

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

auto garáž

frizato do ceh. pado cehel, foto lze v des. trifet

NR 9, 216

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

autobacie výrobné

č. samovláda výrobní

NR 3, 303-4 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

autonekřtěti

franzóuzské Lid Nov 14/9 '31

NR souhlasí s Lid Nov

NR 15, 239

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

autoolej
odmítáno

NR 9, 216

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

autoopravna

"stvara"

m. správcárna aut

NR 15-218

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

autoritativní

sděluje se z a-i' strany

o ze spolehlivé // volbné // rozhodovací

NR 3, 303(N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

auto svatba

frankůvi Lid Nov 14/9 31 (humorné rozbitý řádek:
auto čítání, auto pohřeb

NR čítaje ↓ se souhlasem

NR 15, 239

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

autosvatba

nespr.

NR 23, 27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

až na^y 'brone' // výzva^y

153 nezpr., sr. Bartoš

mařin: spr.

až do 'vruscuěne' do^y, stejne až 8, až na

154 <zaplatil mu celý dluh až na Grejcar = na Grejcar >

na^y nemelo nikdy vylučovací význam ('brone')

vyluč. až na vzniklo pouhým otáčejícím předkladem něm. výrazu

bis auf 'brone' 'zum', 'nově?'

znateč: promohl až na Essli: 'i s Essli'

MORAVSKÉ

NR 8,
ZEMSKÉ

MUZEUM

mate se vlivem něm. předložky až na^y zabrnovací s vylučova-

cím (bis auf), proměna z des. kovina^y.

Bartošův dohled uváděný textem má výsm. rezultatívni

NR 9, 88

ak na⁴

'Erone, amio' vlivem nemi;

sbíral se tím původní význam 'stufňovací'
'i Geb.-Erb 2, 226, 204 odružení; fod. NR

PS: p bezúe' v čes. hovor. i literat.

Havl, Kosman, Rais, Herrmann, Smrček, Dyk

u edy dvojsmyk: < utratil peníze až na poslední brejcar >

ale polysemie je dosti častá, odstranit ji lze s tím brejcaru
(a) 'do brejcaru' (b) 'Erone posled.

NR 20, 219

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

B

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Baběnice

spr. P < Fabian < Fabianus

lid. obměna

NR 10 91

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bambitra "zmi ... poučed fo bouřnicu"
< panditra, banditra; bandit, also bandire 'vyjovidebi'
& nověji' doby (Jg ma' doalad z krameria) něm. Bann
rouromalební? , fíchlíu' & bítí, bítra?
nepou doalady z uhlíu lid.
l. pistole

NR 2, 18, 307

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Basel

v Baselu

sp. v Basileji

NR 23, 32

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

batoh

ne batoh

nemí to název fosmicek

nelze nahradit slovy vřeclo (Pálavice), vřeclo (Jg)
uz v stě, ovšem v fonetickém jiném výzvu; žijí i na Slopech
NR 3, 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

batoh

sp. batoh

do batohu, sp. - ohu

vše slova jako řetěz, řetěz, blatouch.

s uesp. f^v
sr. batohina na slo
batoh

NR 2, '18, 240-1

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

batoh

mor. a sloven.

poslalo se za 1. svět. války

NR 4, 17

znetvořene' u. batoh

NR 4, 64

nahradou za rublad, fare' z nem. : Bandhuch

NR 19 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

batohár

rozšířilo se za 1. svět. války NR 4, 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

baseň

nespr. vz' -> lomost u. baseň

NR 18 158

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

během cirku
Z udalosti udává se během svatby, spj. příhodilé za svatby > NR 2 151 N

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

behem²

71 NUC 1. ser. s. 15 - odumčuti
MB: "nevidela stači' pouhá' fiedlozra", proti naduži'valu'
ženk: "leže pouhá' fiedl."

72 Bartoš NK: Germ
mařiča: často žyt., ale nemí to rčimí nesfr.
shoda s něm. im Laufe des Tages, im Verlauf von zwei Jahren
fr. au cours // pendant le cours // dans le cours
angl.

metafora čas beži v umoha j'ich
běh světa, běh valců během času nemí proti duchu
čas.

73 během bud' jako iust. zřisoboví, aneb fici'ny
užívati, v takových větech, kde postup děje blavně u drahne postupem,
frübehem, tempem děje paralelně, a vlnitě sdyž mezi oběma
ději je gesté - vnitřní spojitost
"během jeho panování se neporadly v správě rozumněly"
"čas děje panoval (afrant frota), h'm více neporadly fily'valo"
= postupem

74 fosovná se s významu čisté časovému, ale zřisobvá' fiedstava času plynně
"sdyž se děj postupně a progresivně formacypci snova'va' s plynně
časem nebo jiněho děje současně, s významem časovému je sdržen
význam zřisoboví

behem²

NúC^v považuje za nesfr.

Sfr.

NR 7191 (A)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Belgiam

nespr. in. Belgicam

ani ze strachu, že -icam je od lat. -icus

NR 6, 317 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Belorus f.

- 141 doporučeno u- Bila'rus v legionáři. Číslo 12/2 '31
NR doporučují Bila'rus ; Belorus vzniklo z adj. Beloruský
- 142 rus-úrus Belorussija ná's ujaar nemůže ovlivnit

NR 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Běloves

původně Bělovec

jména místní složena se slovem ves nebývali ve tvaru
složení

NR 3, 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Beludřístavec, Beludřane'

spr. Beludřové

NR 19 93

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bez toho, aby

94 < Príměří bez toho, aby [maršál] nebyl v domine / d'm
postavení, nechce > ex. Tarove' příměří, při Stěví...

< nadšeny' dar ho [maršála] nepuší bez toho, aby
mu nevyřičel svou vděčnost > ex. dohled mu
nevyřičel
v fr. El. 2 franc.

95 nečes. asi podle sans que
čes. jestliže ne, auz,
dar, aby
tarový aj.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUSEUM
NB 25

bezčestný

re G. Preissové 'nescištný'
mohl by znamenat 'bez čety'
neřpr.

NR 7, 253 (Preissova)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezpečnost

o vlastnost trvalá

X nespavost "případy jednotlivé"

NR 13 174

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezsený

177 - insomnis, sleepless, schlaflos

Jg: bezsenost z r. 1788, bezsený z Čelá
bezsený z Doly

robotorí učitela, že sen znamená 'spánek'
podle původu a starých dokladů znamená 'spánek'

178 první souc. - y

179 " nového původu, ale patrně utvořeno stejně jako prastaré
slovo beredny"

Spr. jisté z sen : vytrhnouti ze sna
ZEMSKÉ
MUZEUM
mluviti - ze sna

NR 13

bezna boh, —žšžj'

sp. nezna boh

vliv ústřední slova s bez- : bezvýsledný, bezvými-
něčný, bezpodstatný

snad žije v Podbrdoví (užíval Raš), ale

To je dialektismus

~~III~~. NR 5, 120 (7)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

beznáročný

podle ~~amfucylos~~

us'dni, ale nesfr.

NR 7, 187 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezohledný' 'neohláží' se na nicoho a na nic'
slovo uvoe', ale uemí' chb (sr. NR 3, 224)
-busici uabžeji': nesitný' // frosný' // nepovolný' // čerutý' // fědčný' ...
ale jian tu vždu. rozdu
od souce let 40. 19. st. (Havlíčků
Paláci)
ari podle fol. bezwzględuy X nus. Sezoznngtbnw Erwafeny'
u dobytek spis-u: Jir, Simáčků, Holáčků
NR 8, 154-5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezpodmínečně

stačilo by bez podmínky, bez podmínky
↳ podrobit se věci měli bezpodmínečně (bedingungslos),
sfr. bez podmínky

NR 3, 19, 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezpodmínečně germ.
L potřebovat pro jednáni' bezpodmínečně dostateč
míst a ká,
podle unbedingst,
sp. nutne // vezstue
uajisto // fiske

NR 3, 19, 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

berzpodmínkách

germ. bedingungslos
unbedingt

NR 4, 245

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

berfodstatuy'

zly-

NR 5, 120

recept - ve vyem. 'maruy' > [redacted] < Vaidene' ro Elama ce ... Gly ~~...~~ b-e' >

NR 14 188 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezfunkčné

sf. fúeno
< fúenaš ~~sf.~~ fúenajš bezfunkčné fo záfise, sf. se fúenajš
fúeno fo záfise > NR 1, 17, 278 (N)

z nem. unmi kelbar, "vytrikls už ufluo fúenaš slova čerá"
MB: b-ě nasledoval → v pátech ho nasledoval t.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezprostřední
220 < b. svolání zasedání sněmu, m. sněm co nevidět bude svolán
& zasedání > NR 1, 117, 154 (N)

z něm. unmittelbar, "výtisklo už úplně fukna slova česka"
MB: v b-ím ohlolu → v nejbližším, samém
b-i' dojem → firmý NR 1, 117, 278 (N)

slovo z jazyky vědecke: a) bezprostřední (Harek Log 1820, 81)
b) bezprostřední (Jg Slst 1820, LXXVIII)
c) bezprostřední (Harek - in Jg Slst 1820 275)

a) < fol. bezprostřední, nepalo
b) zkontrolo autoritou Jazyka mad c) správnější
immediatus, kde se uhlavilo v oforici zprostředkovany
johrbny' hra) v list madb

227 geru v konverzaci m. u samohs domu // znovu vedle // hned za městem
// v nejbližším ohlolu města
šel hned // znovu // se uhlav // šel um v jatach
hned potom // přišel, jen jiri odesil
to gla prava // vlastni // nejbližší přičina // firmý následě -/.

bezprostřední

podle E. Frankého odemtnuto v Lexikograf. Komisi
(ředs. J. Zubaty) pro poř. úpravou slov

NR 16 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezpredmetný

podle gestandros m. uamny

< Závost byla vrácena jako bezpredmetná >
výsledek novému slovu na motu z Církve
< Dalešat cesta má - b-e volání! >

ujalo se

NR 14 188

NR 15 251

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

berseuný

177 opita' se o fol. a rus. berseuný, Sezcontrín

Kott Príp 3, 15 podle Jgu. Maisha:

mele by znamenat 'bez sena.'
take' Zundel

ale není nebezpečí dvojmyšlen; nesmysl: berseuna 'Couda

178 příp. -ny'

NR 13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezúčelný
u. uarmy!

NR 24 187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

beruspesny

zbyt. us. wamy

wapi. b-e' uawahani

NR 13 216

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bervadiny
B-a' boileta

Spis. NR 2 158

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bez vyhledání

fontě aussichtslos
öcs. unruh / zlytouny

germ.

NR 4, 245

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezvýměnný
250-

NR 5, 120 Kč

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bez výsledku // bez výsledku

podle erfolglos
s. marie

NR 13

167
216

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezvýsledný

sem. úspěšlos
Děj. mapy // zřetěný NR 4, 245

zbyt. NR 5, 120

< b-e' boje, utíli' >

učba by musil napsat v moku svých C-Edmii

< Dalešat cesta ma' - bezvýsledne' vrdání! >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 13 216

bežec

upalo se za svet. valy, snad podle rub.
NR¹ uchází
rozpor mezi výz. a tip. formou

NR 7, 209

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

běžeť o co

223 běžeť o co

v bovor. a uoviraat; des. rāsto slyt. podle es handelt with
um

224

Chěžeb o slyjeu mistučko křádniča >

m. Glt to slyjeu

NR 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

běžný 'běžící // poucí v běhu'

a) b. plat, učeb, rod sr. leta běží
intern. laufend, courant, corrente

b) b. výraz, b-a' mine, ubra 'v platnosti // v obcěji'

c) = zběžný arch.

brunici odmitali a), b), nepravem

NR 10 249

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Bílá Církv

podle Weisskirchen, spr. Hranice

NR 1, 217, 304 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bio nerul. u. skloňovaného

< v Lido-Bio >

NR^o 1, 17, 154 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

biografický
adj. & biograf, l. biografy // sinový
nerde o j-ovou chybu, ale o formě rozlišit adj.
& biografie a biograf

NR 14 220

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bio-představení
odlučtants

NR 9, 216

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

blahočelny'

↳ b-ě' gabiemi' delnicde' > 'k blahu celi'ci'

"neobratny' zprohel novina' - des."

gr. prospisiny' // užiteciny' sad i blahodaryny'

NR 10 314

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

blancusky'

z Blancos, asi podle blancusky'
"nele už pořádati sa chybne"

~~_____~~ 19 26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Blatouch

„fóvodučjosi' a spárnučjosi'“ s -t-

NŘ 2, 718, 240

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

blesosvod

nový název, byzantské zdivodnění, in. fonet. stářího

hromosvod, NR odmitá blesosvod

nemůžeme měnit slova, jak se máme říkat nebo vč. učení

o něm

Slovani a Cechi jmenuje vybij vzduch elektrický hromem

hromosvod asi od Slova. (u Jg zn. Slova) nebo je Slova. schvátel
slova zbytné, stropně zudžici, čili z něho něm-vz. Odizabliktor

NR 1, 17, 219

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bleskurychly, -e

zby-fohle blitesschnell

NR 8, 224

nēm. mit Blitesschnelle, recestuji blitesschnell
pēs-nesnyrhie bleskurychly

NR 14 224

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

oblizati

lid. z oblizati

NR 4, 44

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

blíže

Group. blíže

, měli bychom ho užívatí vlastní jen tam, kde smysl žádá
komparativu

jinak neuvítat: Veruice A jest u Pilsen

NL 3, 252

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

blok
socialistický blok, č. soc. skupina

NĚ 3,304 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Bolšnice

přítelad jmeina říčce Flöha v Ottově Atlase

Sedlačick : „nestvára“

sf. Flaje (podle vni) // Flajský fotoz // Flajská
voda

NR 6, 281

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

blužokalkotory'

14

"musí být v čertine možné, protože je federativní úředně potvrd-
ně a úředně uznane"

nejde o typ čistokrevný, protože první členem je selsk.
musí předložit blužokalkota
resumy

NR 9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Bobi' louka

frčálad uón. Bohuwiese

nespr., chyb. adj. bobi' (tvorí se jen od živočišných,
frčárodních zvířecích)

framýřáje J. Ambrož v Křelovské národovost'

(Nár. Listy 9/3 '30)

NR 14 89

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bod

[Číslo ... značí body, pod kterými jsou v ~~co~~ vícečetném řádku ...
ještě uvedeny >

resp.

NR 3, 181 (A)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bohatý' cíle // uac

27 unov. prof. B. Němec : spr. bohatý' cíle
germ. bohatý' uac reich an etwas

28 bohatý' uac
odmíta' Zoull kádce '11, Klenof '23

F. Bily' NR 1, 154

gg : vazba skera' // cíle // uac

Vel, Kral B, Let Troj, R. Kraly' z Jel.

"čista' vsude tam, kde s u slva nebo před. jme'na sty'ka' pojiti'
předmetu s jazykem učení vztahovet' a divodovet'
nem' třeba předpřelábat nem. původ
srov. mlády' na leba, stary' na rozum, slaby' na sídce
už v stě

spr. bohatý' na rozum, na vodu

29 PS : cíle // uac

"vazba bohat' cíle uzlo-mu' je správe divod (bohat' staly' = bohatý' ~~uac~~,
~~staly'~~ pakozný proto, že uac' staly') X bohat' na uac' "vztah (bohatý'.

bodry, -ost

rusismus, dostal se Ludovicem do ces.
zmlouvan asociaci s bratry ualy jiného v^znu.

NR 3, 256

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bobaty' nač m. čim

< na sm'le tak bohata' zima, s'p. zima tak bohata' suchem >

NR 1, 717, 154 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bohoprocta

není staré (Kollárovo), ale zamíta se neoprávně
nelze nahradit sloven bohodužba

NR 5, 256

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Bohosudov buď jedle slož. s bohu-, nebo asimilací

spr. Bohu- os. jm. Bohusud (už v Neštr. Podl.)
zařiz. z poč. 15. st.

NR 6, 155

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bohorádky'

Štítovské'

sohra čes.

NR 10 120

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bolševismus

hybrid. slovo, přišlo z něm. kovin, zaliba v -ismech
(pr. je něm. fichtisme)

gr. bolševičoví

NR 2, 18, 312

nové odhruzení NR 3, 60, 117

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bolševista
"revista"

NR 3, 117 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Bombometectvi'

odsouz

NR 4, 193 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

borrelióza

viz ASCS

Velký lékař slovník

Prakt. slovník medicíny

-M- často v novou. čl.

lymf(e) sta' přednost v odb. textech

NR 88, 2005, 272

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

borivka

Prázně' formulu fiv'zaji' u. čerue' jalosy
NR schvaluje

NR 6, 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bot "majové"
g. bota

NR 2 158

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Bozen

Maděři Bolzano m. Bozen

NR 2, 7/8, 302

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bože tělský průvod
ochůvka

NR 4, 143 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Boží Požehnutí

podle něm.

m. Zástavka

NR 1, 17, 304 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bratři n. 'odložené věci // starý papír'

'restovka'

Seznamy NČO

NR 7, 89(A)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

brambor // - a

Spz. regionální rozdily
kulturní vzniklo z toho, že se obyč. užívá jen plus.

NR 2, 18, 127

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bramboránda

"Slyž už se toho slova užívá"
Správnější než — " —

NR 1, 717, 316

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

68 brati/vrati: mure na co
/ na boty, na saty >

výraz technický,
je možné, že výraz vznikl podle mass nehmen, ale mohl se
vyvinout i na oes. jide

69 Ještěk má dva dohledy s jinými významy
Staré pol., franc.,

výraz obecně oes. zcela lid.

lid. obměny metafr. jako už mu berou mure na kadev

sfr.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 15

Bratislava

"vědecky snad více spr., ale dnes práce už uměle kujejí"
slc. a, nejlépe přijmouti bez změny NR 3, 87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bratovec (bratovo syn)
bratovna (bratova dcera)
„umělé novotvary“

NR 8161

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bryle // brejle < Frille < berillus

PS ze 30. led : brejle // bryle

Haller 36 : dublety

ale jen brejlisi, brejlicy, brejlovec

ČNK : 205 výřků brejle

x 2384 bryle

výřsi' -y- / výřsi' ei

NR 88, 2005, 56

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

butičer' spr. butský NR 1, 17, 55 (C)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Brodan

řev. Brozan

di > z

dvíř. podoba s

dv

, nebo častěji Broditi

NR 19 124

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

broubiti

nedoš. z. obroubiti, napi. u Tyla, uadly
tvar lid. ~~z.~~ nedoporučujeme ho

NR 4, 44

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Brykyš

Tráva fosforáda' v PS
kastan. , jen u Jir., Wind

Red. PS NR 23, 179

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

brzo // -y

obě je správné, starší je brzo

brzy podle brzy (m. brzece podle cely, lody,)

NR 2, 7/8, 21

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

brzo-li

přirodně vyjadřovalo otázku

„obč. v otázkách, na něž cítilme odpověď, kdy se něco stane, přičas
dobře vidouce, že to tak brzy nebude“

(brzo-li přijdeš?)

v obec. kulvě, namí. nepr.

NR 10 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Březve, Břevany

řsal Palacký, Sedlačích; Geb.: nr podle starého framu
Spr. Březve, Břevany < Břev 'lávká přes vodu'

~~NR 6, 236-7~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

břest

ob. slovan., moravismus (už Blahoslav)

č. jilm < z něm. ilme

NK 3,64

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

brně

s Brněm

sp. Brněm

NR 25, 64

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

buček

l. bok

deeminutivum z řidiu obchodnic Egerl

NR 75 70

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

budoucný

smí vaku cíře a jé zlyš.

ale existuje už Budoucnost

NR 4, 274

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

by sfoza

Spis-arch. m. az

NR 6, 221

Nu^v 23, 25 označuje za uspr.

Sp.

NR 7, 90(A)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bydlet // bydlet

sf.

NR 5, 185

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byrokracie
autokracie b-e, c. samovolná úřednicka

NR 3, 303-4 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bystrovtip
Šmilovdy'

roba čis.

NR 10 120

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byť by (odmúseno pravidly)
byť by i zivot musel nasaditi > NR 1, 17, 57 (D)

< Müllerovy učebnice ... pou nejvhodnější, byť by nevyhovovaly
obrazu ... > u. byť nevyhovovaly // třeba nevyhovují
NR 15 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti
konstrukce: byla to ona, Eds ymi' udržoval rozhovor (J. Knaf)

„něč. opis“ l. < Rozhovor ymi' udržovala ona >

NR 27, 142

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti + gen. m. nom.

< Kdyby proti návrhu bylo námitek

m. kdyby byly proti němu námitek >

M. NR 22/249 (Z)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byť do toho

nemí do toho nic

nemí mi — —

Sfr.

'nemá to ceny'

'kerapřevá mě to'

NR 5, 87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti k + subst. verb.

↳ nic jiného nebylo & dostání > NR 1, 17, 18 (B)

↳ ani vejc ani zelenina Es soupen' nejsou, sfi. nedostane jich // nelze jich
soufiti // člověk se jich nedo soufi > t. 257 (N) = NR 2, 18, 86 (N)

↳ pou & dostání u f-y... , sfi. dostanou se u f-y > NR 2, 18, 57 (N)

~~↳ nem' & spáčení snad viděti > t. 230 (F) NR 4, 99 (N)~~

↳ maloby fotbalová hra je k vidění >

↳ ta věc nem' & patentování > neces. u. < nelze ji patentovati //
neloch' se & patentování // nem' zpusobiti & >
NR 7, 95

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti & + subst. děj.

< Hindi' i jeho obřadu vědu jsou velmi snadno
& naučení >

učes.

Spis: Jazyk hindu' ... lze se naučiti
velmi snadno

NR 23 297 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti na předsazu čemu < přidělení práva rybařského >
opř. byti předsazem, aby nebylo právo rybařské
předsazeti přiděleno

###. NR 22, 248

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti od ceho

nejsem od toho (nebránu se čemu // nezdráhám se)
sfr., doklady z 15. stol.

také v učit. výzu. (z tomu // u to) je sfr., starší
"Kredl. od znamena' ferd od učeho, ale jak také
frístušenství z učem (člč od šlepa), a učil může
byti také pojman jako frístušenost dvou pojmu
z solie."

maři spis-e' se nepravem tímto rokem vloženo

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

NR 4, 92

byť po tom

není po tom nic

není mi — a —

'nemá to cenu'

'nezajímá mě to'

nekteří brnění zamítají, ale v pravém

NR 5,87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

11. 5²

sp. 5⁴

↳ Nastane oházení, je-li Čam - Martinicova vláda s touto
velikou spletným chaosu! →

NR 2, '18, 226 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti s to + inf u. aby

<T₂ to práce jsou s to zájoly s něm. veselou ... u. dovedou, mohou zájoly> ^{aby zájoly}

<nem' s to zjednatí náprav, leže aby zjednat nápravu šesta> NR 2, 18, 85 (N)

<zachrániti vyčerpány skaf, sfo. aby zachrániti
//dovedou // mohou // stačí zachrániti>
2 151 N

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byť

chybně se považuje za spojku, ve skutečnosti jde o souř.

byť bych to uvedl, spr. i Sdruž. to uvedl !

byť i vlastním stanoviskem nezabývá, spr. byť... nezabývá

NR 5, 185-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM